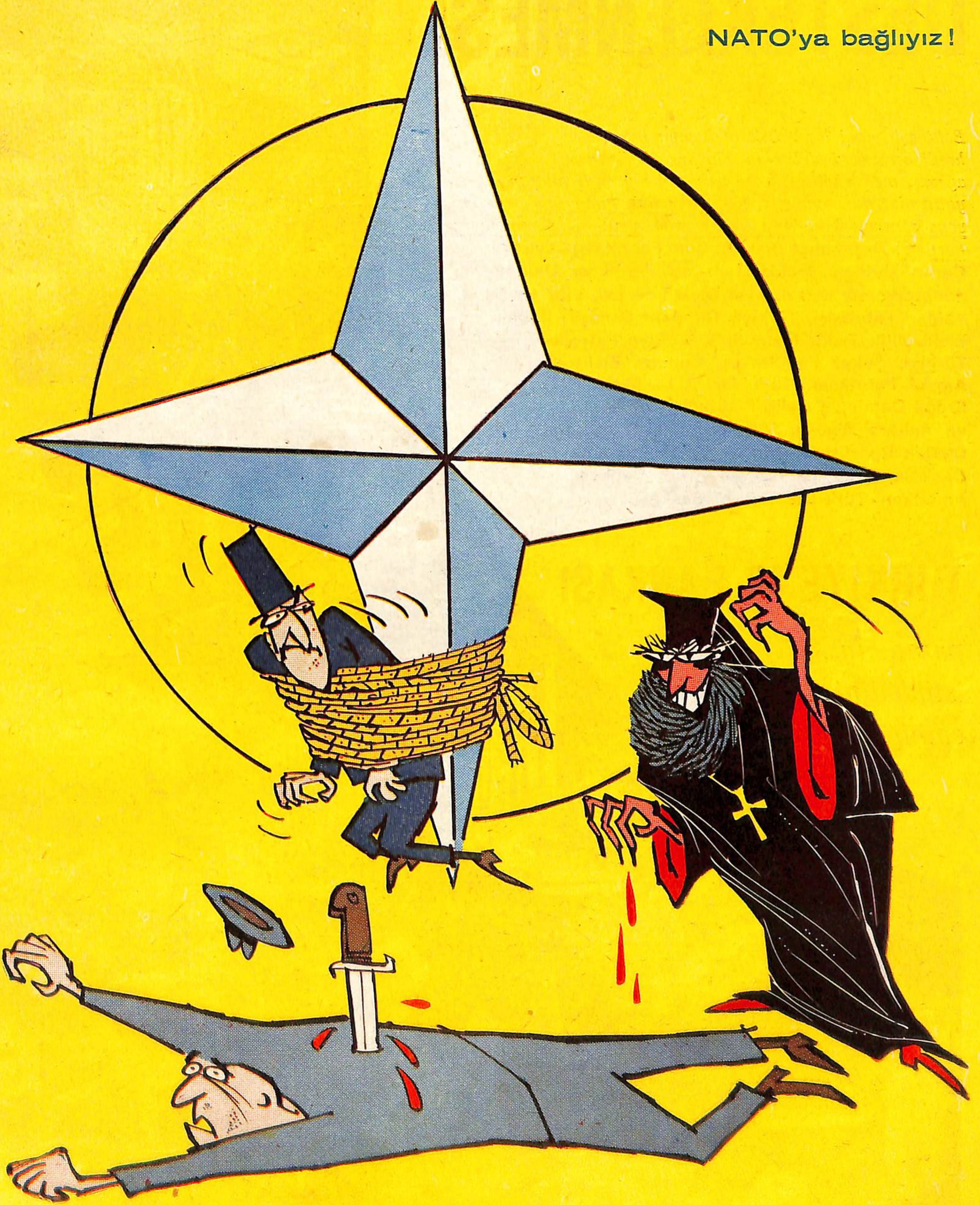
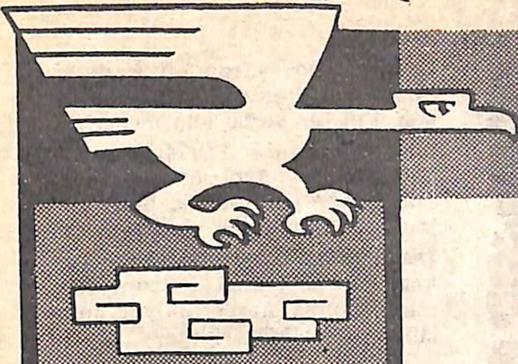
Akbaba

NATO'ya bağlıyız!

(Faal: 4202—106)

Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Salâhattin Kutlu, Zeyyat Selimoğlu, Cenap Güven, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Zeki Beyner, Bülent Şeren, Burhan Solukçu, Şadi Dinçcağ, Mıstık.

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer :
Akbaba Matbaası
Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10
Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.
18 Haziran 1964
Cilt : 6 — Sayı : 25
YIL : 42

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Seçimlerin Anlattığı!

SEÇİMLERİN anlattığı tek şey var: Bu, ne C.H.P. nin gerilediği, ne A.P. nin ilerlediğidir. Bu, seçmenlerin, iki partiden de yüz çevirdiğidir.

Sandık başına gidenlerin yüzde elliden de düşük oluşunu başka türlü mânalandıramayız.

Seçmen vatandaş, şakacı çobanın: «Sürüye kurt üştü» çığlığına kanan köylü saflığıyla, onbeş yıl, radyo nutuklarına, meydan nutuklarına kandıktan sonra uyandı.

1950 nin: «Üç ayda vatanı güllük, gülistanlık yapacağız» övüntüsüne ağızlarının suları akanlar, şimdi «ceplerinizi parayla dolduracağız» diye karşılıksız çek dağıtan politikacıları neredeyse polise teslim edecekler!

Osmanlı İmparatorluğunu, İttihatçı - İtilâfçı çatışması paramparça etmiştir. Tevfik Fikret'in, içini kurt kemirmiş büyük çınarıydı o vatan. Bir düşman saldırısı karşısında, altı yüz yıllık koca gövde, dış kabukları çatlıyarak, yıkıldı, gitti...

Bugün, kaybedecek hangi Selâniğimiz, hangi Manastırımız, hangi İşkodramız, hangi Yanyamız, hangi Kosovamız var?..

Şehadet parmağını ana vatana uzatmış Kıbrıs karşısında eli bağlı kaldıksa, suçu, Amerika Cumhurbaşkanı Jhonson'da değil, iktidar koltuğunu vatan sanan insafsız partizanlarda arayınız.

Türk milletinin sağ duyusu, elbet «Eshab-ı kehf» uykusuna dalmamıştı. Elbet uyanacaktı ve elbet gözü dönmüş politikacılara derslerini verecekti.

Seçmen vatandaşların yüzde elliden çok sandık başlarından uzak kalışı, millî şuurun nasıl silkinerek kendine geldiğini gösteren mutlu bir olaydır.

Bunun bir başka yönü daha var: Vatandaş gözünün, yayınlanan listeleri tutmayışı!

Aday seçme yetkisinin yalnız parti teşkilâtına verilişi, değer ölçüsünü gitgide düşürmeğe başlamıştır. Politika çirkefinden haklı bir tiksinişle geri kaçan aydınlar topluluğu, yalnız aday listelerini değil, sandık başlarını da partizan kalabalığına bıraktı.

Pazar gününden beri kendi çevremde «oy verdiniz mi?» diye kime sordumsa, buruk bir yüzle başlarını diktiler.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin İstanbul gibi bir aydınlar dünyasında seçimi altıya karşı dörtle kaybedişi, yalnız, ama yalnız, sandık başına gitse ancak kendisine rey verecek aydınların, seçimi boykot edişlerindendir. C.H.P. nin vatandaş oyuna sunduğu listeye bakınca, bu ağır cezayı haksız bulmayız!

Yoksa, Gazi Osman Paşa'nın, Zeytinburnu'nun, kütük vatandaşı Beyoğlu'nun sayı baskısıyle sandıkları şişiren Adalet Partisi: «İşte Üniversiteler şehri, aydınlar dünyası İstanbul da benim yanımda» diye kasılamaz...

Türkiye'nin duyan kalbi, düşünen kafası, partilerin hırslı gidişine karşı, gizli bir cephe birliği ile direnmiştir.

Bu başarısız imtihanın partilere son ders olmasını - aşırı bir iyimserlikle - yine umalım.

Yusuf Ziya ORTAÇ

Amerika Cumhurbaşkanı Jhonson, İnönü'yü Washington'a dâvet etti. — Gazeteler —

Nazikâne bir dâvet!

AİLE MEZARLIĞI

AZİZ NESİN

ILIK bir bahar havası... Yeşilköy tren istasyonunda yolcular tren bekliyor. Bekleme salonu dolu. Dışardaki banklar da dolmuş. Volta atarak gezinenler de var.

Bekleme salonunda, kundaklı çocuğu kucağında, bir kadın ayakta, karşısında oturmuş olan yaşlı bir hanımla konuşuyor.

Çocuklu kadın, tombulluktan yaşından çok gösteriyor, ama otuzunu aşkın değil. Gür siyah saçlarını, berbere kıvırcık dalgalı yaptırmış. Deyirmi ablak yüzlü, duru beyaz tenli. Tozpembe yanakları löp löp... Sırtında yanardöner kumaşlardan bir yeldirme. Bir eliyle kucağındaki çocuğa sarılmış, öbür elinde bavul büyüklüğünde bir çanta. Göğdesinin ağırlık noktası yere yakın. Bacakları sürahi biçimi, üstelik topuksuz yalınkat bir ayakkabı giydiğinden kısa boyu, daha da kısa görünüyor.

Karşısında oturan yaşlı kadına soruyor:

— Affedersiniz, sormak ayıp olmasın ama, nereye gidiyorsunuz teyze?

— İstanbul'a... Damadım Cankurtaran'da oturuyor da, onlara gidiyorum.

— Çok güzel. Ben de İstanbul'a... Bizim aile mezarlığımız var da... Aile mezarlığımıza gidiyorum. Eskiden arabamız da vardı. Apartımana taşınınca, arabayı koyacak yer bulamadık. Apartımanda oturanlara araba zor oluyor. Beyim sattı arabayı... Tren istasyonlarında beklemek çok güç. Ben alışmamışım da... Arabamız olsaydı şimdi, fırt diye giderdim aile mezarlığımıza...

— Nerde aile mezarlığınız?

— Bizim mi? Şeyde... Neydi orası? Hay Allah... Her zaman söylerim de bak şimdi aklıma gelmedi... Tersliğe bak... Dilimin ucunda ayol... Hah, hatırladım; Asrî Mezarlık'ta... (Başkaları duyuyor mu diye başını çevirip yöresine bakındı.) Eskiden aile mezarlığımız Mevlânekapı'daydı. Sonra bizimki, beğenmedi orasını, mezarlar eskimiş diye, aile mezarlığımızı Asrî Mezarlık'a taşıttı.

— Nerdeymiş Asrî Mezarlık?..

— Bilmiyor musunuz sahi? Şişli'de... Kibar yerdir. Bizim aile mezarlığımız orda işte... Sizin de var mı aile mezarlığınız?

— Var tabiî... Olmaz mı hiç?

— Bazılarının olmuyor da... (Duyulsun diye sesini daha yükseltti) İnsanın ailesi olunca bir de aile mezarlığı olmalı tabiî... Biliyor musunuz, aile mezarlığı çok kolaylık. İnsan kimini ararsa buluyor orda. Aile mezarlığımız olduğundan beri çok rahatladık doğrusu...

— Ne gibi?

— Öyle ya, insan bir ziyarete gidişte, hepsini bir çırpıda çıkarmış oluyor. Git oraya, git oraya... Ne de olsa zaman alıyor... Aile Mezarlığı başka... Hepsi bir arada... Allah olmıyanlara da nasip etsin...

— Kimleriniz var orda?

— Aile mezarlığımızda mı? Hepsi orda bizimkinin... Amcaları, kayınpederim, görümcelerim... Sonra bizimkinin eski hanımı. Ben ikinci karısıyım... İlki ölmüş de efendim...

— Çok güzel...

— Ben kayınpederimi hiç görmedim... Aile mezarlığımızda ziyaretine gidiyorum...

Yaşlı kadın,

— Galiba gişe açıldı, ben biletimi alayım... diye kalktı.

Aile mezarlıklı kadın, çok süslü bir kadına sokuldu,

— Dünyada ne acaip insanlar var, değil mi efendim... dedi.

Çok süslü kadın cevap vermeyince o devam etti:

— Meselâ, demin konuştuğum ihtiyar kadın... Durup dururken, bizim de aile mezarlığımız var, diye övünmenin ne lüzumu var... Belli ki yok işte. Herkesin aile mezarlığı olacak diye kanun yok ya... Ne diye yalan söylersin sanki, bilmem ki... Bir insanın aile mezarlığı olmaması ayıp mı? Herkesin hali vakti yerinde olmaz... Değil mi efendim? Fakirlik ayıp değil... Allah herkese aile mezarlığı versin... Gördünüz işte, hiç o kadında aile mezarlığı olan bir insan hali var mı? Aile mezarlığı olan bir kere kıyafetinden belli olur... Sorması ayıp olmasın ama, sizin aile mezarlığınız nerde hanımefendi?

— Samsun'da...

— Aaaaa... Çok uzak yerdeymiş. Bizimki Şişli'de, Asrî Mezarlık var ya, işte orda... Asrî Mezarlık'ı gördünüz mü hiç? Yeri pek güzel... Evet, doğrusu pahalı ama, helâl olsun, gayetle havadar ve manzaralı. Sonra tramvay durağına da çok yakın... Bakımlı da üstelik. Tabiî herkes ordan aile mezarlığı alamıyor. Çok pahalı... Aman böyle olduğu daha iyi. Herkes kendi yorganına göre ayağını uzatmalı... Herkesin yeri ayrı, değil mi efendim? Sizinki nerde demiştiniz?

— Samsun'da...

— Oralarda aile mezarlığı ucuzdur herhalde...

Çok süslü kadın dudak kıvırarak gülümsedi, cevap vermeden kalktı, gitti.

Aile mezarlıklı kadın sağına soluna bakındı. Konuşmak için kimseyi gözüne kestiremeyince salonun öbür başına gitti, orda sıskacık, kısacık, esmer bir kadına sokuldu,

— Hıh, dedi, Samsun'da güya aile mezarlığı varmış...

Anlamayan sıska esmer kadın,

— Efendim? diye sordu.

— Samsun'da aile mezarlığımız var diyor da...

— Kim?

— Az önce şurda bir kadınla konuşuyordum da... Hiç Samsun gibi bir yerde aile mezarlığı olur muymuş? Aklı sıra insan kandıracak... Ayol, anlamaz mıyım ben? İstanbul'da, hadi Ankara'da filân dese, eh inanırım. İnsan yalan söylemeli ama yakışığınca söylemeli... Bizim aile mezarlığımız nerde biliyor musunuz; Asrî Mezarlık'ta.

— Çok güzel...

— Hem güzel, hem de havadar gayetle...

— Topkapı Mezarlığında da güzel aile mezarlıkları var.

— Sizin aile mezarlığınız orda mı?

— Yoo... Bizim aile mezarlığımız filân yok... Başkalarınınkini gördüm de orda... Çok güzel...

— İyi ki söylediniz; neresiydi?

— Topkapı...

— Bizim beye söyliyeyim de bir aile mezarlığı da ordan alsın, mademki güzel... Bizim aile mezarlığımız eskiden Mevlânakapıdaydı, eski diye, bizimki orasını beğenmedi, aile mezarlığımızı Asrî mezarlığa taşıttı. Demek sizin aile mezarlığınız yok...

— Yok...

— Vah vah... Üzülmeyin, sizin de olur inşallah... Bizim eskiden beri vardır aile mezarlığımız. Hattâ ben daha evlenmeden, kayınvaldem benim için tahkikat yaptırırken «Aile mezarlığı olmayan bir aileden ben gelin alamam!» demiş. Sonra soruşturup, bizim de aile mezarlığımız olduğunu öğrenince pek sevinmiş. Aman şu insanlar ne kötü... Bizi çekemeyenlerden birisi kayınvaldeme «Orası onların aile mezarlığı değil, başkasınınkini gösteriyorlar size kendi aile mezarlıkları diye» müzevirlemiş... Vallahi de billâhi de kendi aile mezarlığımızdı... Ama sonradan anlaşıldı; kendi kızlarını vermek istiyorlarmış da... Çok kötü oluyor şu insnalar...

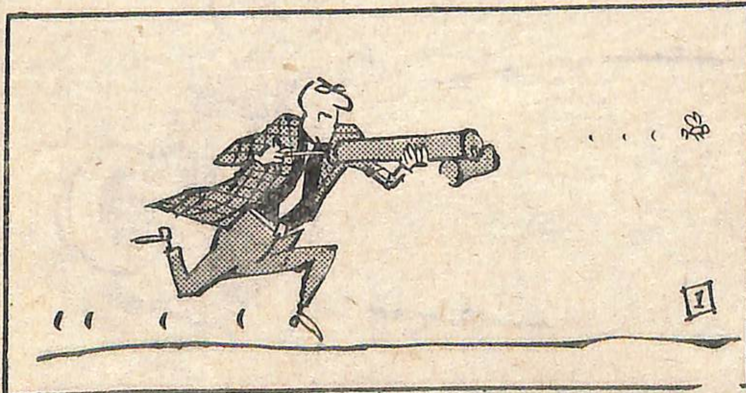
Sıska esmer kadın bir çocuğun arkasından,

— Çıkma dışarı, şimdi tren gelir... diye bağırarak koştu.

Aile mezarlıklı kadın salonun içine bir daha bakındı. Konuşmak için gözüne kimseyi kestiremeyince dışarı çıktı. Banklarda oturanları gözden geçirdi. Orta yaşlı bir hanıma sokuldu.

— Affedersiniz, siz nereye gidiyorsunuz?

— İstanbul'a...

Sinek mücadelesi!

«Deli dana gibi dolaşarak memleket idare edilmez» diyen Kemal Satır'a, A.P. liler: «Kocamış öküz gibi de idare edilmez» dediler.

— Hangi partidensin hemşerim?.. Dana mı, Öküz mü?..

— Ben de... Aile mezarlığımız var da, oraya gidiyorum. Sizin de var mı aile mezarlığınız?

— Evet.

— Sorması ayıp olmasın, nerde acaba?

— Bebek'te.

— Güzel yerdeymiş... Ben Boğaziçini çok severim. Şu kadın var ya... (Az önce konuştuğu süslü kadını gösterdi) Güya Samsun'da onların da aile mezarlığı varmış...

Öbürü cevap vermeyince,

— Sıcaklar birden bastırdı efendim, değil mi? dedi.

— Evet...

— Sıcak havalarda buzdolabı çok işe yarıyor doğrusu... Buzdolabınız var tabii?

— Evet...

— Kaç ayak?

— Bilmem, hiç bakmadım ayaklarına. Herhalde dört ayaklı olacak, sapasağlam duruyor çünkü...

— Bizimki sekiz ayak... Eskimişti de yenisini aldık. Eskidi mi, iyi olmuyor.

— Tabii...

— Çamaşır makinesini de yeniledik. Şimdi eski elektrik süpürgesini de vereceğiz birisine de yenisini alacağız. Ben satalım diyorum, sağolsun bizimkinin eli çok açıktır, ille bir fakire verelim diyor. Arabamız da vardı. Apartımana taşınınca koyacak yer bulamadık. Bizimki yenisini alacak inşallah... Demek sizin aile mezarlığınız Bebek'te.

— Evet...

— Kimleriniz var aile mezarlığınızda?

— Bizim aile mezarlığımız çok eskidir...

— Yaa, eski demek... Neden yenisini yaptırmıyorsunuz? Asri Mezarlık'ta yenisini yaptırdık... Bizimki sağolsun, Mevlânakapı'dakini eski diye beğenmedi. Kayınvaldemin yerini de hazırlattık, hem de etrafı zincirli, üstünde de mermer kapak var. Paradan hiç sakınmadık. Ne olur, ne olmaz... İnsan hali, hazır olsun da şimdiden... Hiç belli olmaz. Ölümlü dünya, değil mi efendim...

— Allah gecinden versin...

— Kayınvaldem, bir de incir ağacı dikersiniz diyor... Kendi elimle dikeceğim inşallah... Pek severim kayınvaldemi, Allah nazardan saklasın... Sizin aile mezarlığınızın yeri güzel mi bari?

Elektrikli tren geldi. Bekleyenler koşuştu. Aile mezarlıklı kadın demin konuştuğu hanımın bindiği kompartımana binmedi, başkasına bindi. Boş bulduğu yere oturdu. Sağında bir erkek, solunda da bir çocuk vardı. Orasını beğenmedi. Başka bir yere geçti. Yanındaki kadına,

— Siz de İstanbul'a mı efendim? dedi.

— Evet...

— Ben de... Aile mezarlığımız var da oraya gidiyorum... Sizin de var tabii aile mezarlığınız.

— Hayır...

— Yaaa... Peki, aileniz ne yapıyor öyleyse?

— Ne gibi?

— Allah gecinden versin, ölenleriniz olursa...

— Yok aile mezarlığımız...

— Aile mezarlığı rahatlık kardeş... Hepsi bir arada, gözönünde oluyor... Bizim aile mezarlığımız Asri Mezarlık'ta... Hiç gittiniz mi? Aman gidin de görün, pek güzel yer... Şişli, ne de olsa kibar muhit...

Tren Sirkeci'ye geldi. Aile mezarlıklı kadın indi trenden. Çocuğu kucağında «İş ve İşçi Bulma Kurumu»na gitti.

Aziz NESİN

Partilerarası münazara

Hani okullar arası münazaralar yapılıyor ya... Yeni seçimler ortaya bir de siyasi münazara çıkardı. Kemal Satır:

— Hodri meydan, diyor Pala Paşaya, vatandaşlar huzurunda tartışalım.

Gerçi gümrük tarifeleri yükseldi ama, henüz lâfa gümrük alınmadığı için çene çalmak kolay: Münazaraya «Dana» ile başlayıp «Öküz»le bitirecek olduktan sonra...

Ancak Pala Paşa'nın ünlü muhafızı Şinasi Osma bu karşılaşmaya razı değil:

— Olmaz diyor... Kemal Satır, bizim Gümüş Pala'mıza hafif gelir... İsmet Paşa çıksın karşısına!

Demek bundan sonra siyasi tartışmaları da boksör karşılaştırır, pehlivan karşılaştırır gibi, politikacılarımızı baskülle vurup ağırlığına göre karşılaştıracağız.

Bu olay bir yana dursun da size bir koşu hikâyesi anlatayım:

Abdülhamit devrinde İstanbul'a bir Fransız atleti gelir, Türklerle yarışmak için. Ama elli altmış yıl önce İstanbul'da ne spor var ne sporcu... Ne yapalım? Ne yapalım? diye düşünürler, nihayet hatırlarına «köşklü» gelir...

Bugünkü kuşak köşklüyü tanımaz. Kısaca onu da anlatayım:

Köşklü, kırmızı fesli, kırmızı ceketli, siyah pantalonlu, elinde kargı, bir adamdır. Vazifesi, İstanbul halkına yangını duyurmak.

Beyazıt kulesindeki nöbetçi, elinde dürbün, şehri gözlerken, bir duman, bir alev gördü mü, yerini tâyin eder, köşklüye haber verirdi, meselâ: «Arnavutköyünde, Kasımpaşa'da, Kavaklar'da yangın vardı» diye...

Köşklü Beyazıt'tan yola çıkar, Sultanahmet, Eminönü, Karaköy, Beşiktaş, Ortaköy, çalataban, Boğazın öbür ucuna kadar koşar ve her semtin meydanında narayı atardı:

— Bekçiiii...

Ve yangın neredeyse haber verirdi mahalle bekçisine...

İşte, Fransız atletinin karşısına bu köşklüyü getirmişler ve iki rakip, önce kısa mesafe, sürat koşusuna çıkmış...

Evel Allah geçmiş bizim köşklü Fransızı...

Misafir koşucu, soluğundan emin:

— Bir de uzun mesafe koşalım, demiş.

Köşklü, anlattığım gibi, Beyazıt kulesinden yangın işaretini alınca Kavaklar'a kadar koşan adam. Fransız'ın teklifini duyunca atmış kahkahayı:

— Hah, demiş şimdi anasını ağlattım!

Meşhur boksör muhafız Şinasi Osma da:

— Satır hafif gelir Paşamıza buyurmuş, İnönü çıksın karşısına...

Bu isteğe de muhakkak C.H.P. liler bir köşklü kahkahası patlatmışlardır:

— Hah, şimdi ağlattık Pala Paşa hazretlerinin muhterem validelerini!..

ÇİMDİK

PAZARTESİ :

Seks partisi yapan sekiz genç yakalanmış. Yeni Sabahta çıkan haberi birlikte okuyalım:

«Ankara - Dere içinde içkili âlem yapan 13 - 14 yaşlarında dört çift dün sarhoş vaziyette yakalanmışlardır. Gazi Osman Paşa Mahallesi Kuleli sokağı civarında bulunan bir kuru dere yatağında dün öğleden sonra buluşan Z.Ş., S.Ş., T.K. ve B.G. adındaki kızlarla N.E., D.D., M. Y. ve E.B. adındaki öğrenciler içki içmeğe başlamışlardır.»

Peki ne olmuş sonra? Küçük yaramazların macerası karakolda son bulmuş. Bahar gelince zaten toplu bir çılgınlıktır başlıyor. Güngörmüş Akbaba, gazetede habere bir göz atınca:

— Ayol, nedir bu alfabe okutur gibi harf bolluğu? diye söylendi. Sosyete rezaletlerinde bir, Milletlerarası kurumlarda iki, küçüklerin rezaletlerinde üç...

NATO, CENTO, FAO, OECD, ONU gibi kısaltmaların ne olduğunu sökmeğe yeni yeni başlamışken bir de üstüne bunlar çıktı Meselâ:

— Sosyeteden M.A. adında bir tüccar, gene sosyeteden Şişli Kim Novak'ı diye anılan S.D. ile sevişirken, S.D. nin zengin bir fabrikatör olan kocası K.D. tarafından yakalanmışlardır.

— M.A. kim?

— Mehmet Atak, veya Mahmut Aral, veya Münci Avcı, veya...

— S.D. kim?

— Bilmem?

Suna Doğan... Hayır Serpil Düzova da olabilir, Sezen Dağlı da olabilir, Sabahat Dalga da olabilir...

Vallahi bizim aklımız bu işlere ermiyor. Kimbilir, belki de FAO. nun veya CENTO. nun ne olduğuna akıl erdiremiyenler bunları biliyorlardır.

SALI :

Bir Alman firması İstanbul'a Havaî Metro kurmayı teklif etmiş. Havaî Metro hem daha ucuz, hem daha çabuk kurulurmuş. İşletme masrafları da ucuzmuş.

Biz bu haberi okuyunca çok sevindik; hem de pek çok sevindik. Ama gel gör ki metronun adı insanı derin derin düşündüyor:

— Havaî metro!

Yani öyle bir metro ki havadan gidecek; Uzun beton direkler üstünde kurulmuş raylarda işliyecek. Gazetelerimiz bunun adını Havaî Metro koymuşlar. Biraz daha gayret etseler belki de Semavî metro da diyebilirlerdi.

Peki neden «Hava metrosu» değil... de Havaî Metro?

Çünkü her işimiz gibi bu işimiz de havaî!

ÇARŞAMBA :

Refik Halit Karay, Tanin gazetesinde hâtıralarını anlatmağa başladı. Üstad «Bir Ömür Boyunca» adını koymuş anılarına... Dünden söz açarken:

— «Hiçbirimiz şimdi böbürlendiğimiz kadar mükemmel değildik, sade bizler mi? Yaşadığımız o devir de, bugün hâtıralarımızın mehtabında gördüğümüz kadar mükemmel olmamıştır...» diyor.

Doğrudur. Zaten mükemmel olsa ne olacak, olmasa ne olacak? Atalar:

7 gün

Geçti bülbül geçti gül
İster ağla, ister gül...

demişler.

— Geçen geçti, gelen günün bayrolsun... demişler.

— Geç geçenden... demişler.

Ama geçemiyor insanlar geçenden... Onun için, hiç olmazsa, geçenin doğrusunu anlatmak, geçmişi olduğu gibi görmek erdemini bulalım. Biz ne yazarlar biliyoruz ki geçmiş devrin övgüsünde kendi gençliklerinin tahassürünü işlerler

Hâtıraların mehtabı Ahmet Haşim'in sihirli ayışığı gibi değdiği eşyayı ve insanı gözlerde büyütür, güzelleştirir. Bir masal havası verir.

Refik Halit Karay bu hayalcilikten vazgeçip, gerçekçiliğe kredi açıyor. Haydi hayırlısı! Ömer Hayyamın dediği gibi:

«Yıllar, günler gibi geçti gider;
Nerde o eski dertler, sevinçler?
Belâya aldırmaz aklı olan:
Bu da her şey gibi geçer, der.»

PERŞEMBE :

Özel İdare Müdürlüğü Samatya Vergi Dairesi şefliğinde çalışan memurlar bakmışlar ki olacak gibi değil, kendilerine bir memur tutmuşlar. Adı Hamdi Bey... Memurlar arasında Hamdi Enişte, veya Enişte bey... Enişte Bey çalışır, vatandaşların işlerini görürmüş. Memurlar da aralarında topladıkları parayı ona verirlermiş. Ve sonra da:

— Enişte bey şu evraka bak!

— Enişte bey (...) işi ne oldu?

— Enişte bey (...) yazıldı mı?

Yani Enişte Hamdi Bey, memurların memuru!

Başlangıçta «memurların memuru» olması tuhaf gibi geliyor. Ama düşündükçe hak veriyor insan... Hani devlet dairelerinde halkın anası ağlıyor ya, memurların da ağlarsa eniştesi ağlasın hesabıdır bu!..

CUMA :

Sanırsınız ki Senato seçimlerinin mücadelesi ağırbaşlı geçer; Çünkü Senato'nun ağırlığı üyelerin ağırlığı demektir.

Ne boş iyimserlik! İşte gördünüz politikacılarımızın konuşmalarını... Hiç uğramadıkları yerlere seçimden seçime giden sayın siyasetçilerimiz neler söylediler? Bir tanesi Artvinde:

— Ben Moskoflarla savaşmağa geldim... demiş.

Moskoflar dediği Halk Partililer.

Bu danalı, domuzlu, Moskoflu, küfürlü seçim alışverisi bittikten sonra halk biraz nefes alır. Haydi arkasından bir yeni seçim, ve çirkin politikacı gene karşılarında...

Gülistan'da yazar ki, padişahlardan biri bir ârife sormuş:

— Bizi hatırladığın var mı?

— Evet... demiş ârif, Cenabı Hakkı ne zaman unutursam o zaman seni hatırlarım.

Bizim kodamanların halkı hatırlamaları da galiba buna benziyor, çünkü Tanrıyı unutmadan halkın karşısına çıkıp, böyle konuşmaya imkân yoktur.

CUMARTESİ :

Bu yaz fiyong modası varmış. Bayanlar hangi yaştan ve hangi baştan olurlarsa olsunlar, artık saçlarının arkasına bir fiyong kurdelâ takacaklar. Paris modacısı Chanel'in yazlık hediyesi budur kadınlara ve erkeklere...

Eskiden fiyong modası saçlarda değil, entarilerin arkasında idi. Hattâ tekerlemesi var bu hâtıranın:

Tango, tango, arkasında
fiyongo...

Şimdi gene geldi o günler... Ama fiyong bayanların kalçalarından saçlarına kadar çıkmış... Olsun! Yeri daha da yükselmiş demek... Güzel başlarda güzel fiyonglar, yaz güneşine açılmış çiçeklere konmuş kelebekler gibi kanatlarını gösterecekler; bir kısa süre için...

PAZAR :

Hürriyet gazetesinin arka sayfasında bir manşet:

— Namazında niyazında bir aktör!

Çift sütun üzerine koca bir resim. Bir delikanlı diz çökmüş, ellerini açmış Tanrıya yakarıyor. Sinema perdesinin jönlerinden Tamer Yiğit'in Şişli camiinde çekilmiş fotağrafı... Demiş ki tanınmış jön gazetecilere:

— Ben inanç sahibiyim, mesleğim ayrı itikadım ayrı... Allah korkusu içimde...

Peki ama, bu çiçeği burnunda jön'ün içinde mademki Allah korkusu varmış, neden namazını niyazını gazetelerde sayfa sayfa reklâm ettirir. Türkiye'de milyonlarca mümin vardır, hepsi de inanmışların mahviyeti içinde camie giderler, namazlarını kılarlar... Meşhur olsunlar veya olmasınlar, insanlar, ibadetleriyle reklâm yapma sanatına ne zamandan beri başladılar?

Ve madem ki mesleği ayrı itikadı ayrı imiş bu Tamer Yiğit'in, nasıl oluyor da ikisini karıştırıp Hürriyet gazetesinin sinema sayfasında:

— Ben namaz kılarım... diye karşımıza çıkıyor.

Politikacılarımızdan sonra sinema oyuncuları da mı dini diyaneti reklâm ve propaganda vasıtası olarak kullanmağa başladılar?

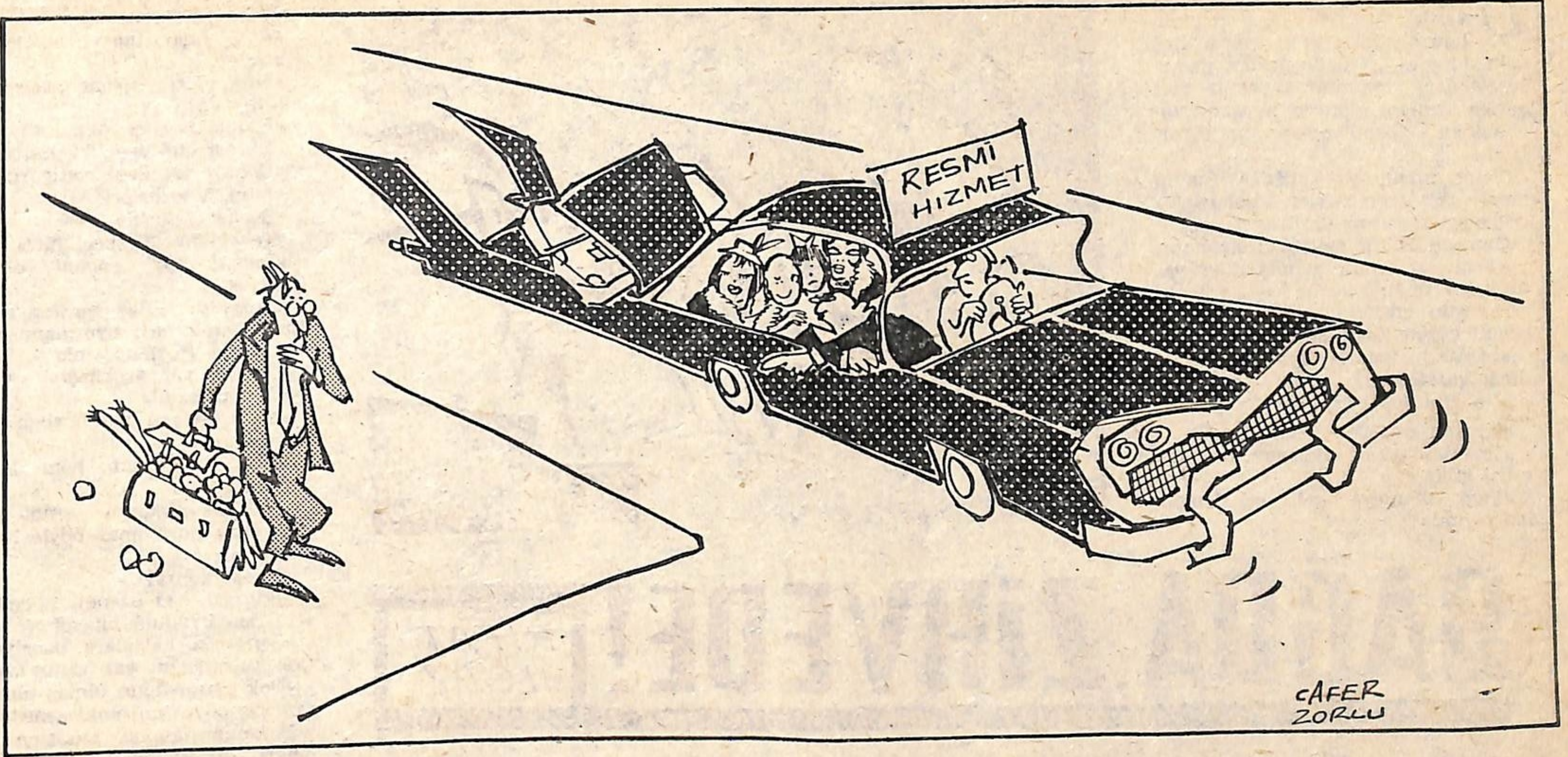
Bir o kalmıştı zaten... Beyaz Perde oyuncuları da Hacca gidip, abdest alıp, tesbih çekip halkın gözüne girmeğe çalışırlarsa sinemamızın geleceği parlak görünüyor.

Yarabbi, Türkiye'de din kutsallığını çıkarlarımıza peşkeş çekmiyeceğimiz zaman gelecek mi?

Türk Kadınlar Birliği'nin bir isteği:

«İyi kocalar omuzlarda taşınsın!»

— Mehmet efendi... Mehmet efendi!.. Resmî evrak çantasiyle patates taşımaya hakkın yok senin!.

Ankara Mektubu

NİMET ARZIK

Deli Dana haftası:

Radyolardan söylevler dökülüyor, buruni, trajik, suçlandırıcı... Oratörlerin tekinin daha «birlik.. dirlik» dediğini duymadı kulağını uzatan... Hep «ben cici.. sen tu kaka» üzerine yol alıyoruz, bir arpa boyu yolda!

Politikacılar, dünyayı Atatürk bulvarında tur ata ata düzeltmeğe başladılar bu sezon. Sezon yaz... Bulvarda, dekolteli «tanrıçalar» belirmeğe başladı... E bu Tanrıçaların yardımıyla şüphesiz ki dünya düzelecek!.. İnanmıyor musunuz?.. N'apsak sizi inandırmak'çin?

Kimleri görüyoruz bulvarda, kimleri?..

Burhan, Orhan Apaydın kardeşleri... Orhan Apaydın önemli bir ameliyatın sararmışlığı ve sarsılmışlığı içinde... Burhan Apaydın, her zamanki gibi kolay gülümser ve çekik sesli... Arkadaşlarla kaldırımın ortasında gruplaşıp konuşurken bile, gözleri her tarafta... Dünya nimetlerinden bir kırıntı kaçırmazcasına!

Kimleri kimleri görüyoruz daha?.. Turan Kapanlıyı... Eski Bakanlardan Kâmuran Evliyaoğluyla sarmaş...

Kimleri kimleri kimleri görüyoruz daha?.. Hepsini canım, hepsini! Siz isim söyleyin, ben «he» diyeyim!

Amma haftanın önemli olayı ne onlar, ne söylevler, haftanın önemli olayı iki kelimecik: Deli Dana... kelimecikleri... Hiçbir reklâm bu iki kelimecik kadar ne yüksek politikacıları ortaya koydu, ne danaları... Danalar memnun mu bilmem ki, bu derece şanu şöhretten... Ağızlarını «muuuu» demekten başka çığırış için açmazlar ki danalar, memnunlukların seviyeleri bilinsin?.. Keşke bizler de sadece «muuu» diyebilsek!.. Yetmez mi?.. «Muuu!»

Gene o eski Çin hikâyesini hatırladım: Bir çan yapıcısı varmış Çinde... Çanlarını yaparken hep şöhretini düşünürmüş te bi'türlü istediği kadar meşhur olamazmış. Bir gün şöhretini düşünmeden bir çan yapmış, onunla meşhur olmuş istediği kadar, istediğinden fazla...

Kemal Satır da öyle... Upuzun, kavis kavis, bir politik. Karyer bu «deli dana» deyimi kadar onun ününe ün katmadı... Tıpkı Çinli çancının son çanı gibi. Ama zannetmem ki bu Satırmızın son «çanı» ola!

Hademesinden ev kadınına kadar bu deli dana deyimi, sosyal hayatımızda yer etti...

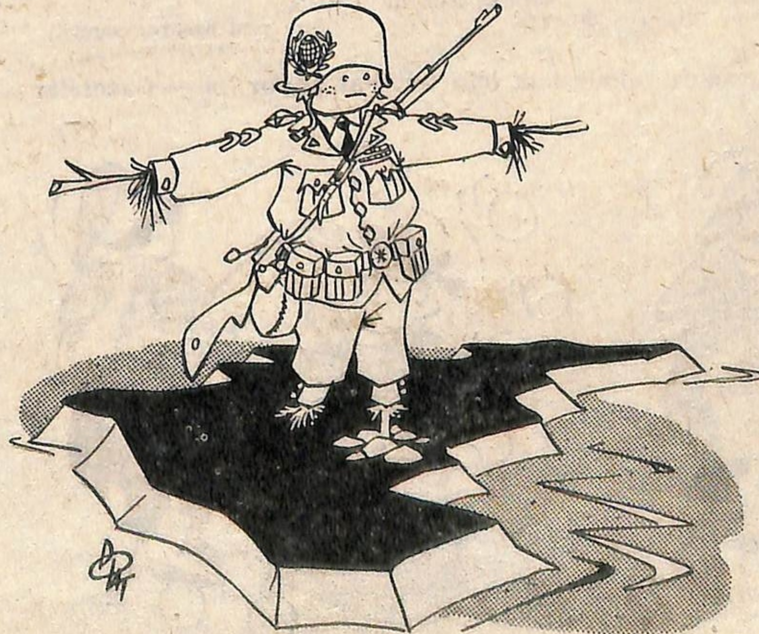
Çocukları artık «deli danalığın lüzumu yok» diye azarlıyoruz.

Mersi Satır abimiz!... Vokabülerimizi genişlettiğin için mersi!.. Acep Dil Kurumundan bir ödül sunarlar mı ki?..

Radyolardan söylevler dökülüyor, buruni, trajik, suçlandırıcı...

Kulağını uzatan, hâlâ bir sevgi tonu, hâlâ bir birlik dirlik kelimesi bekliyor... Ne bekliyorsunuz yahu... Deli dana kelimeleri size yetmedi mi?... İçlerinde et te var, bizi doyurmak için, Satır da, bizi ürkütmek için, timarhane de var, bizi zararsız kılmak için!

Kıbrıstaki Barışgücü olaylara seyirci kalıyor.. —Gazeteler—

Yazısız

Fal!

En önemli ziyaret yeri neresi zannedersiniz başkentin?...

— Meclis mi?

Yooo!... Milletvekillerini bile Meclise uğratmak zor!

— Anıt Kabir mi?

Sessizlikte ve yalnızlıkta Ankara'yı bekliyor!

— Baraj mı?

Ancak pazarları...

— Ya neresi?

Söyleyim: Dikmende ufak bir dükkân. Dükkânın sahibi fala bakıyor.. hatır için! Artık, otomobillerin, kuyruklusu, boynuzlusu.. kuyruksuzu, boynuzsuzu kapısında... İnanmak güç amma, giden görür...

Yahu her halimiz mi fala kaldı?.. Bir tek fala kalmıyanı yok mu?.. Eskiden fal kadın merakıydı veya kral merakıydı. Şimdi herkes mi kral oldu?..

Herkes... Deli danalar bile!

Buldum!

Almanya'dan gelen mektuplarda Türk işçileri koro halinde:
«Alamanya Alamanya
«Benden aptal bulaman ya!..»
Valla buldum... Amma diyemem ki kim... kimler!...

Hey gaziler yol göründü!

Sırrı Hocaoğlu, CHP milletvekili, sosyalist, fabrikatör... esprili bir hanımla konuşuyor... Hanımın kocası da sosyalist eğilimli... (Eğile eğile hepimiz bir hal olduk ya!)

— «Hamfendi» diye serzenişte bulunuyor. «Kocanız bizi terketti mi ne?.. Artık toplantılarımızda falan pek bulunmuyor.»

Hanım cevap veriyor:

— «Valla Sırrı bey... Sizin gibi varlıklı sosyalistler toplantılara devama başlıyalı, bizim gibi fakir sosyalistlere pılıyı pırtıyı toplamaktan başka şey kaldı mı?»...

Kalmadı hemşirem kalmadı!

Nimet ARZIK

DIŞARDA yapışık, pis bir hava vardı. Martılar, gene balkonlara sürünüp geçiyorlardı, her sabahki gibi... Kahvaltıdan çıkanlar, onlara yumurta, peynir gibi şeyler atmıyor, sadece camların arkasından gözetlemekle yetiniyorlardı.

Yeter miydi bu kadar? Bugün nasıl vakit geçirecekler, kimi işletip dalgalarını geçeceklerdi.

Çingene Halil, çalıştırdı kafasını:

«Yeni bir hasta gelmiş dört yataklıya!» dedi.

İki gün önceki gazetenin bulmacasını çözen Karaduman:

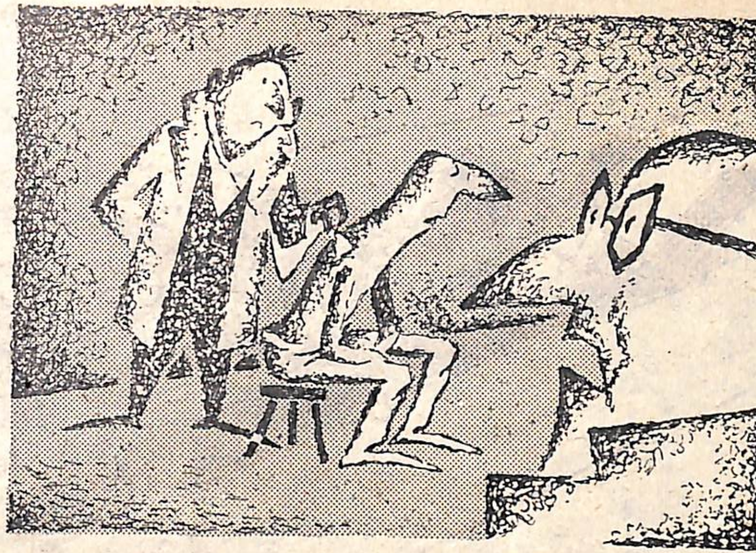
«İş var mı yani?» diye başını kaldırdı gazeteden.

«Ne gibi iş?»

«Keşanlı mı, Çemişgezekli mi?»

«İstanbulluya benziyor da, İzmirli gibi...»

«Yani işletmeye gelir mi demek istiyorum!»

SAĞDA, ZİRVEDE!

RIFAT ILGAZ

«Dün akşam yatmış, hiç konuşmuyormuş!»

«Ha, öyle mi? Güzel! Bak ben onu bülbüller gibi nasıl konuşturурum!»

Fırlattı gazeteyi... Doğru muayene odasına... Halil işi çoktan anlamıştı. Fırladı koridora. İki yataklı, üç yataklı, dört yataklı odaları sıradan dolaşmış, sonra depoya inmişti, yani koğuşa:

«Ulan ne yatıyorsunuz be!» diye bağırmıştı, «Karaduman viziteye çıkıyor!»

Göğüs hastalıkları hastanesinin en başta gelen eğlencesiydi bu. Karadumanın doktor gömleğini giyip, kulaklıkları takıp viziteye çıkması, bütün hastaları yatırırdı yerlere.

Hastanede gezegen, yatalak, ne kadar canlı cansız hasta varsa, öksüre tıksıra kalkmış, yeni hastanın yattığı dört yataklının balkon kapısının iki yanında birikmişlerdi. İçerden görünmemesi için omuz omuza, kafa kafaya verip binmişlerdi üstüste... Karaduman, muayene odasına girmiş, beyaz gömleği geçirmişti arkasına. Dinleme cihazının lâstik boruları sarkıyordu boynundan. Önemli günlerde asistanı olarak Mercimek Fahri'yi de takardı peşine.

Dört yataklının kapısını asistana açtırmak âdetiydi. Mütehassısların kapı tokmaklarına ellerini değdirmemesi gerekirdi!

Karaduman, açılan kapıda dikildi. Otoritesini gösterip yeni hastayı ezmek için başladı asistanını terslemeğe:

«Nerde bu kadın?» diye gürledi, «Benim servise indiğimin farkında değil mi?»

Mercimek Fahri, «Efendim!» diye boyun kırdı, «Buralarda dolaşıyordu az önce!»

«Dolaşıyor demek, kendi havasında! Biz bu servisin mütehassısı mıyız, asistanı mıyız belli değil! Bütün suç sizde Fahri bey! Sıkıştırmıyorsunuz bu kadını!»

Fahri bıyık altından gülerek:

«Emredersiniz efendim!» dedi, «Bundan sonra sıkıştırırım, adamakıllı!»

Daldı odaya Karaduman:

«Nasıl!» diye sordu ilk hastaya. Birinci yatakta anasının gözü bir hasta yatıyordu, Montör Ziya...

«Sağolun doktor bey!..» dedi, «Sayenizde çok iyiyim! Yalnız...»

«Söyle!..»

«Yalnız... Gece hapı rica edecektim. Çeşitli münasebetsiz rüyalar görüyorum. Üstelik de...»

«Kes!» dedi, «Anladık... Yazın Fahri bey! Birinci yatak... Alın numarasını... Sen nasılsın?»

«Teşekkür ederim!»

«Var mı bir şikâyetin?»

Bu da icra memuru emeklisiydi. Perhizliydi iki aydır.

«Şikâyetim olmaz olur mu doktor bey, pırasa yemekten içim dışım Elbistana döndü!»

«Peki! Yazın Fahri bey, bundan sonra ıspanak yiyecek, baklalar çıkana kadar!»

«Sağolun, beyefendi!»

«Sen nasılsın?»

Herkesten daha diri olduğu halde, yastıktan başını bile kaldırmıyordu Hüseyin!

«Sana söylüyorum!» dedi, «Bir doğrulsana! Neydi adın senin?»

«Hüseyin!»

«Ne iş tutardın dışarda!»

«Seyyar!»

«Söyle, ne zorun var?»

«Beni burdan alın doktor bey!»

«Neden, memnundun bugüne kadar yerinden!»

«Bakın uyku nasıl gözlerimden akıyor!.. Bütün gece gözümü kırpmadım!»

«Hiç mi uyuyamadın?»

«Akşamdan biraz uyuyacak oldum. Sen misin uyuyan!»

«Ne oldu da uyandın?»

«Bu yeni gelen arkadaş yok mu...»

«Eeee?»

«Bütün gece horladı!»

«Sakın sen horlamış olmayasın!»

Çünkü bütün bu pavyon bilirdi seyyar Hüseyin'in domuz boğazlanır gibi horladığını

Karaduman, Mercimek Fahri'ye döndü:

«Yaz!» dedi, «Nembütal! Sakın altı taneden fazla alma, yarın adın gazetelere geçer. Marlyn Monroe gibi!»

Sıra yeni hastaya gelmişti:

«Yeni geldin demek!»

Şöyle yarı buçuk bir kıpırdadı yerinden:

«Evet!» dedi, «Yeni geldim!»

«Ne zorun var!»

«Hiçbir zorum yok!»

«Burası otel değil ki, hastane!»

«Doktor yat dedi, yatıyoruz işte!»

«Adın, soyadın?»

«Şevket Tekeci!»

«Tekeci mi, Tekkeci mi?»

«Babam keçi çobanı olduğuna göre...»

«Anlaşıldı! Bak Şevket Tekeci... Bu arkadaşı sen uyutmamışsın bütün gece! Horlamışsın!»

«Yanlışı var arkadaşın! Önce o beni uyutmadı!»

«Yani önce o mu horladı demek istiyorsun!»

«Evet. O horladı, hem de nasıl horlama!»

«Baktım, okkanın altına gidiyoruz. Öyle horlanmaz böyle horlanır dedim!»

«Yaaa! Sonra?»

«Sonrası... O uzandı, nöbete geçti... Ben uyudum bu sefer!»

«Sen eski hastalara benziyorsun. Çok yatmışlığın var galiba?..»

«Çok yatmışlığım olmaz olur mu? Çok leş çıkardım oniki senede!..»

Balkonun kapısı, arkasına kadar açıktı. Bir kıkırdama geldi dışardan. Çingene Halil eğilmiş, yanındakinin kulağına fısıldıyordu:

«Kim kimlen dalga geçiyor, be!» dedi, «Sakın topumuzu birden işletmesin bu Keşanlı!»

Karaduman dışardakilere kepaze olmamak için:

«Soyun!» dedi, «Bir dinliyeyim seni!»

Şevket Tekeci ters ters baktı Karadumana:

«Film var, dolapta!» dedi, «Yeni çektirdim!»

«Ona da bakarız, soyun hele! Kapatıver şu kapıyı Fahri bey!..»

Karadumanın bütün dümeni bundan sonra başlayacak, çırılçıplak soyacaktı hastayı:

«Soyun!»

Pijamanın üstünü çıkardı, bir de fanilâsını... Sıra atlete gelince durdu...

«Soyun!» dedi Karaduman, «Neyin varsa... Genel muayene yapacağız!..»

Ayakları örtünün altındaydı. Velenseyi bile sıyırmadı:

«Soyun diyorum sana!»

Atleti de çıkardı:

«Önce...» dedi, «Üst yanı bitsin de... Sonra aşağı geçeriz!»

Kulağını sırtına yapıştırdı yeni gelenin:

«Nefes al!»

Başladı burnundan solumağa.

«Nefes al!»

«Al!..»

«Nefes al!.. Dur, alma!.. Nefes al!»

Yeni hasta durdu:

«Çatlayacağım be!» dedi, «Yetmez mi artık!»

«Nefes al!.. Öksür!.. Nefes al öksür!.. Tamam! Nerde filim?»

«Ne filimi?»

«Filim canım! Sen dolapta demedin mi?»

«Dedim! Dedim ama, benim dediğim filim değildi ki...»

«Neydi ya!..»

«Film!»

«Ne farkı var yani?»

«Var, olmaz olur mu... Şu yaptığınız işe filim denir... Öbürü de...»

«Uzun etme!..»

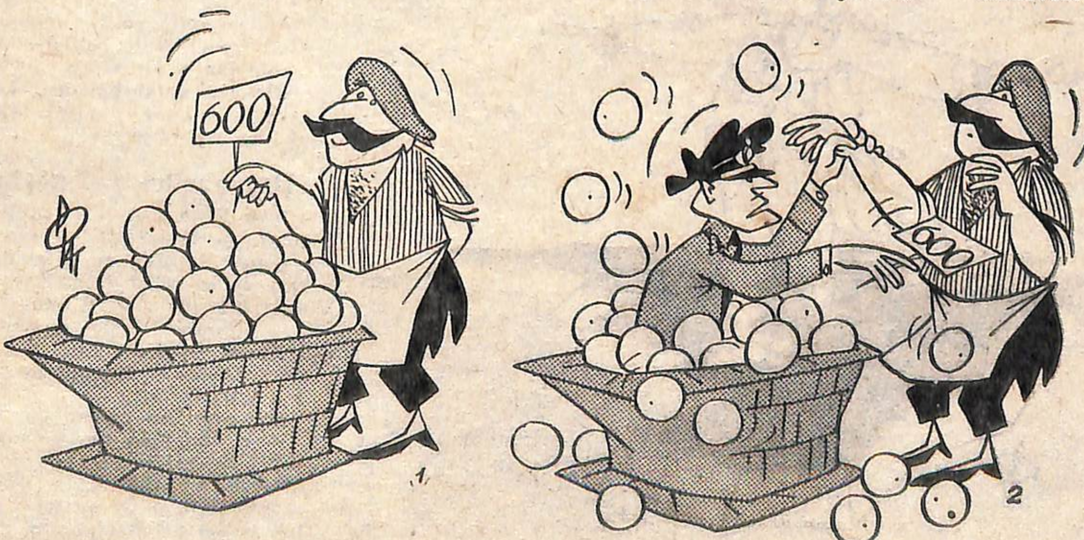
«Öbürü de, film... Yok eğer mutlaka görmek istiyorsanız göstereyim!»

Dışardan bir kıkırdama daha yükseldi! Şevket Tekeci, eğildi, komodinden rulo olmuş filmi aldı, uzattı Karaduman'a.

«Buyur, doktorcuğum!»

Karaduman, ruloyu açtı. Pencereden yana çevirip sözüm ona incelemeye başladı. Şevket, yatağının üstündeki çamaşırlarını teker teker

«Belediye pahalı satış yapan esnafı yakalamak için tertibat alıyor...» — Gazeteler —

Yazısız

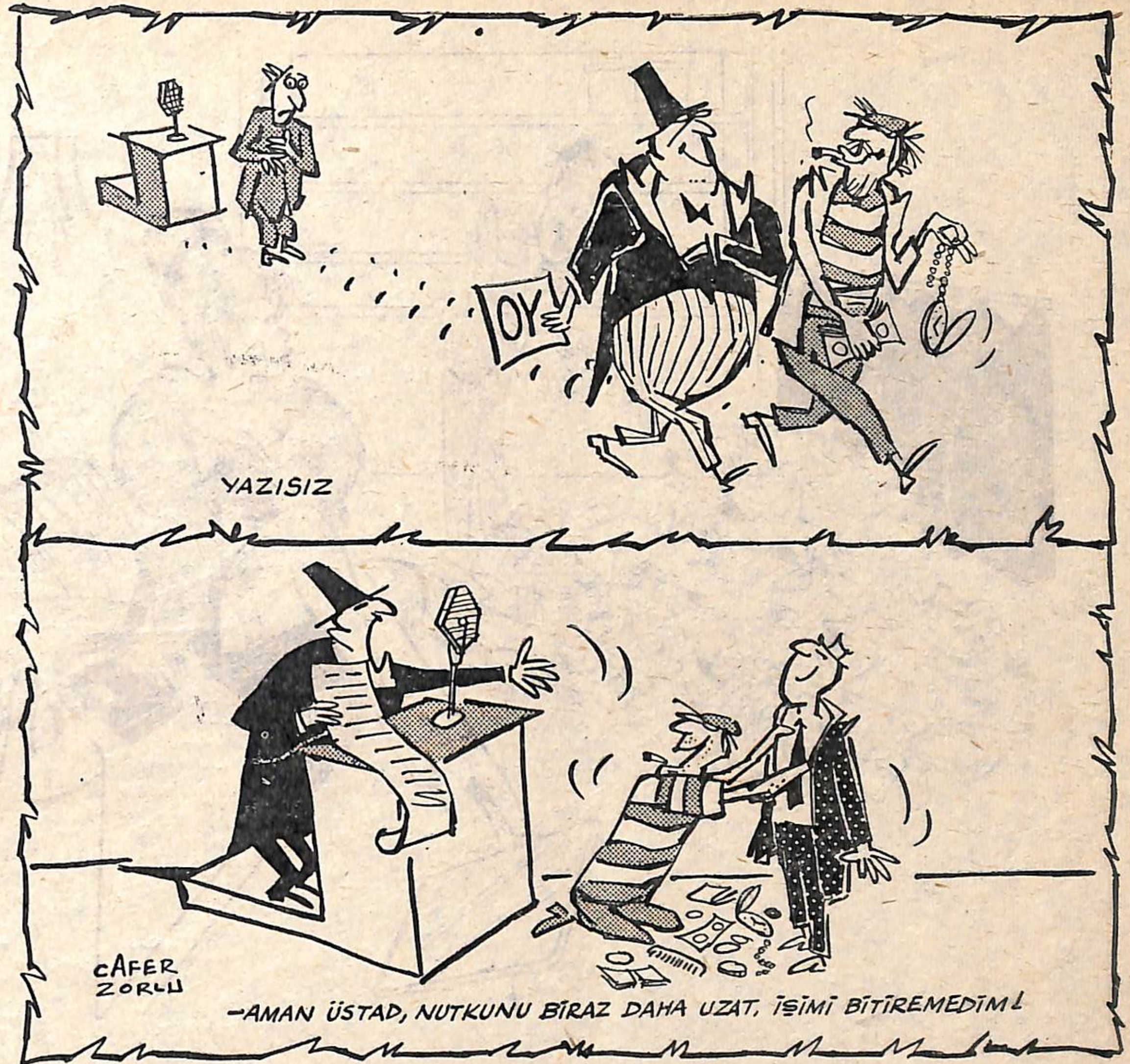
giymişti bile. Hayri'ye, «Açabilirsiniz kapıyı!» dedi.
Karaduman, ileri geri, uzaklaştıra, yaklaştıra inceliyordu filmi. Tekeci bir gözünü kırparak:
«Neler görünüyor ahbap!» dedi, «Kıbrıs yolları açık mı, kapalı mı?»
«Bu ne lâübalilik!»
«Yani Kıbrıs Adası kadar bir kavern görebiliyor musun demek istedim!»
«Solda, zirvede!»
«Hayır, sağda olacak!»
«Hayır canım! Solda!»
Şevket Tekeci sinsi sinsi gülmeğe başladı:
«Haklısın ahbap!» dedi, «O biçim tuttuğuna göre solda zirvede olacak... Gene bravo! Hiç olmazsa şu filmin içindeki karartıların ne demek istediğini olsun anlıyabiliyorsun!.. Öyle doktorlar var ki...»
Çingene Halil:
«Buraya kadaaar!» diye bağırdı, «Başhekim geliyor!»
Gelen Başhekim değildi ama, Başhemşireydi. Viziteden önce yatakları dolaşması âdetiydi Başhemşirenin. Bütün gün yaptığı iş de bu kadardı zaten... Sorduğu iki soru vardı. Biri: «Nasılsınız?» ikincisi: «Yemekler nasıl?»
Bugün çok keyifliydi, nedense. Böyle günlerinde dünyayı gül, gülistan görürdü:
«Çocuklar» dedi, «Tam kür havası Ne duruyorsunuz kapalı odalarda... Küre!.. Haydi hemşire, çıksın bunlar!..»
Emir verilmişti bir kere. Çaresiz bu pis havada çıkılacaktı balkona... Yüz, yüzyirmi kür şezlongu, hastalarını bekliyordu dışarda.
«Balkona! Çabuk!»
Mütehassıs, asistaniyle balkona girdiği zaman, hastalar gömülmüştü şezlenlerine adar battaniyelerin altına.
Vizite başlamıştı:
«Nasılsın?»
«Sağol!..»
«Sen nasılsın, uyuyabiliyor musun?»
Bu da tavsiyelisi:
«Nasılsınız?»
«Sen, yeni mi geldin?»
«Kim yatırdı seni?..»
«Beni kimse yatırmadı. Kâğıt geldi, yattım!»
«Sen de Profesyonellerdensin!»
«Öyle olduk, sayenizde! Tedavi edip kurtaramadınız bir türlü!»
«Ölebilirdin de ama!»
«Haaa! Doğru, bak! Ölmedimse biraz da inatçılığımdan... Yoksa siz çok gayret ettiniz!..»
Suratı birden karmakarışık oldu.
«Kaç senelik hastasın sen!»
«Eskilerden!»
«Kaç yıllık, efendi!..»
«Yılını mılını pek hatırladığım yok! Hasekiye yatırmışlardı kanamadan!»
«Hasekiye mi?»
«Evet... İmtihan aylarında falan... Siz son sınıftaydınız galiba... Hani imtihana girmiştiniz de... Hatırlıyacaksınız... Ben düşmüştüm size... Öksür, nefes al!.. Öksür, nefes al... Baktım hiç iş yok sende! Eğilmiştim kulağına! Ne demiştim, hatırlarsın elbet!.. Sağda, zirvede!.. Maşallah büyümüş, mütehassıs olmuşsunuz!»
Doktorun yüzü, hastalarının yüzünden daha beter olmuştu:
«Peki... Peki...» dedi, «Anladık!»
Vizite bitmişti. Doktor çıkınca, Mercimek Fahri:
«Arkadaş!» dedi, «Hoş geldin, geçmiş olsun!»
Yeni gelen, başını kaldırıp bir baktı:
«Demin söyliyemez miydin!» dedi, «Beyaz gömleği giyen canavar kesiliyor!»
Karaduman da çenesini çıkarmıştı battaniyeden:
«Kusura bakma!» dedi, «Sabah sabah baltayı taşa vurmuşuz! Bu işlerde senin eline su dökemezmişiz ama oldu bir kere. Hep bu çingenede suç! O kışkırttı beni! Doktorluk kim, biz kim»
«Canım o kadar da kendini kötüleme arkadaş... Hiç olmazsa filmdeki kaverni bir bakışta görebiliyorsun. Ne doktorlar var ki...»
«Anlat» dedi, «Şu bizim doktorun dalgasını!»
«Değmez!»
Kafalar sıradan kalkmıştı kür yataklarından:
«Anlat!.. Anlat!..»
«Beni kanamadan Haseki'ye kaldırmışlardı o zamanlar...» diye başladı. «Dört yatak vardı erkekler için. Üniversitenin baş hademesi Bilâl efendi haber almış, sağolsun. Haseki bizim Üniversitenin dedi sen merak etme. Üç günde kan kesildi. Öğrenciler gelip gelip gidiyordu. Kızlı erkekli... Röngtenimi çektiler. Bir de baktık ki, sağda, zirvede nal gibi kavern! Hâlâ o!.. Açılır, kapanır... Açılır, kapanır!..
İmtihan var dediler, bir gün, beni kaldırdılar yatağımdan, bir odaya soktular... Profesörler içerde... Bir iki de öğrenci var... Benden önce kadınlar koğuşundan da iki hasta çağırmışlar. Profesörlerin en Ordinaryüsü bir kıza gösterdi beni:
«Dinle!»
Soyundum, daha havluyu bile atmadan, bir yığın sarı saç, boynumu gıcıklamağa başladı:
«Öksür! Nefes al!.. Öksür, nefes al!»
İncecik parmaklarıyla da vurmağa başladı arkama. Kız sanki kırk yıllık mütehassıs! Benim göğüs hastası olduğum ne kadar doğruysa, o da o kadar mütehassıs işte!.. Ne sordularsa takır takır verdi cevabını...
«Bravo!» dediler, «Aferin!..»
Az sonra odaya bir delikanlı girdi. Beni gösterdiler:
«Al hastanı!» dediler.
Şaşırdı biçare... Elimden tutmuş dikiliyordu. Ben gittim tabureye oturdum.
«Yap muayeneni!» dediler, «Ne duruyorsun?»
Havluyu koydu arkama. Başladı sağlı sollu vurmağa...
«Söyle!» dediler.
«Solda şey... Solda şey...» deyip duruyor...
Usuldan kulağına:
«Sağda Matite!» diye fısıldadım. Olduğu gibi tekrarladı:
«Sağda Matite!»
«Sonra?»
Duruyor, düşünüyor, bir şey gelmiyordu aklına:

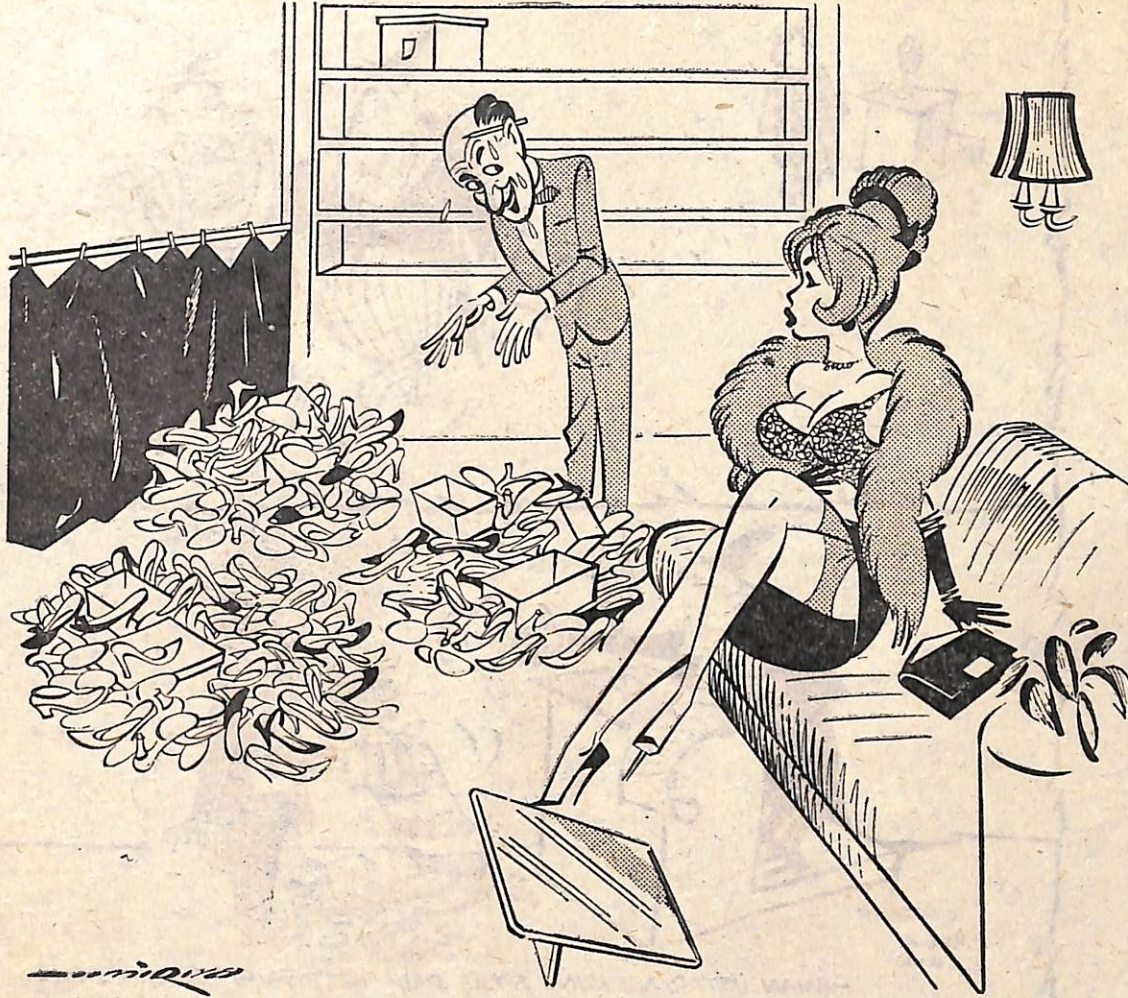
İLÂVELİ
Nasreddin Hoca
Sayısı

Hocayı, bütün neşesi, bütün nüktesi ile Günün olayları içinde bulacaksınız.
1 TEMMUZ

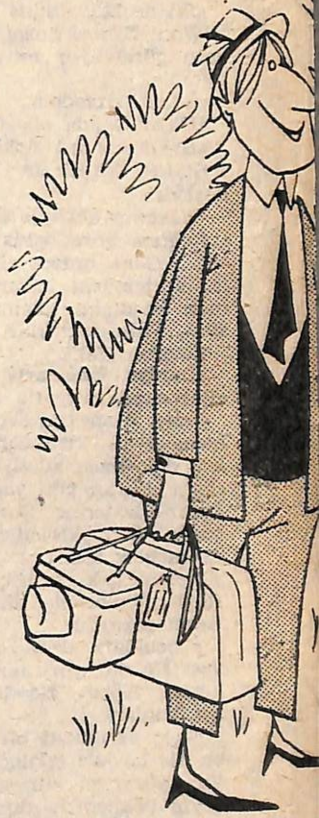
«Hilüsler dolgun!» dedim.
Dediğimi papağan gibi aktardı hocalarına:
«Hilüsler dolgun!»
Onların elinde film vardı. Filmden kontrol ettiler:
«Evet!» dediler, «Sonra?»
Yeniden fısıldadım:
«Kaide de sup matite!»
Bunu da aktardı:
«Tamam!» dediler, «Dinle bakalım önce âletsiz!»
Seninki başladı:
«Nefes al!.. Öksür!.. Nefes al!.. Öksür!»
Dinliyor ama, bozuk telefon gibi, ses alamıyordu içerden:
«Öksür!.. Nefes al!..»
Baktım ki bir şey anladığı yok:
«Sağda zirvede kavern... Sol, temiz!.. Sağda yaş raller. Solda yok.!.»
Anladı söylediklerimi, o kadar da kalın kafalı değildi hani! Takır takır konuştu. Beş biliyorsa, on da o kattı yanına. Profesörlerin baş Ordinaryüsü filmi arkadaşlarına gösteriyor... Onlar da ha gayret, bravo çekiyorlardı. İmtihan bitti, ben de bitmiştim. Ertesi gün baktım, bir kutu kaymaklı baklava!»
Karaduman:
«Doktor olana kadar!» dedi, «İyilikleri... Sonra ölmüş eşek ararlar nallarını sökecek... E desene ki biz bu sabah baltayı tam taşa vurmuşuz... Ordinaryüsüne çatmışız doktorun!..»
Balkonun alt kapısında servis hemşiresi göründü. Başlar birden dönüverdi ondan yana. Duyulur duyulmaz bir sesle:
«Yeni gelen!» dedi, «Şevket Tekeci!»
«Buyur hemşire!»
«Bir yanlışlık olmuş! İkinci pavyona geçeceksin!»
Sinsi sinsi gülmeğe başlamıştı Tekeci:
«Buna da şükür!» dedi, «Taburcu olmak da vardı... Haydi hoşçakalın arkadaşlar! Hepinize geçmiş olsun!»

Rıfat ILGAZ

— O halde durumu tesbit edelim: Bunlar beğendikleriniz... Şunlar ayağınıza uymıyanlar... Ötekiler de beğenmedikleriniz!.

— Ooo, maşallah

Kıbrıslı Rumların rehine olarak aldıkları Türkler için,

Benzeme

Derviş değilsek te postumuz vardır.
Aba olsa da bir olmasa da bir!
Tekkede bir hayli dostumuz vardır
Baba olsa da bir, olmasa da bir!

* * *

Hiç münkir değiliz, kalbimiz temiz,
Bir köpek girmekle kirlenmez deniz.
Erenler uğrunda emeklerimiz
Hebâ olsa da bir, olmasa da bir!

* * *

Âlemde zekî de vardır ebleh de,
Talih katırına bir kere «Deh!» de!
O kadar içtik ki bu son kadeh de
Caba olsa da bir, olmasa da bir!

* * *

Bilmesek sen misin, ben miyim içen,
Rüyalar içinde dünyadan göçen!
Dalgadan dalgaya yalpayla geçen,
Duba olsak da bir, olmasak da bir!

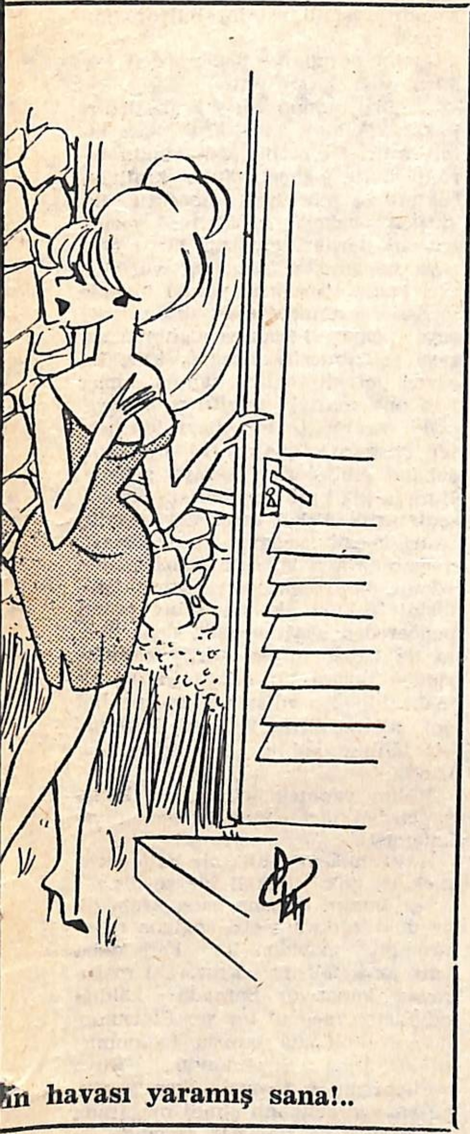
* * *

Dünyanın ahvali her zaman sakat,
Zillet kemendiyle avlanmaz rikkat.
Bizim her sözümüz ayni hakikat
Kaba olsa da bir, olmasa da bir!

* * *

Ciddî mi ey (KUTLU) sözün, şaka mı?
Samurla değişmem eski hırkamı!
Seninçin çalınan sazın makamı
Sabâ olsa da bir, olmasa da bir!..

Salâhattin KUTLU

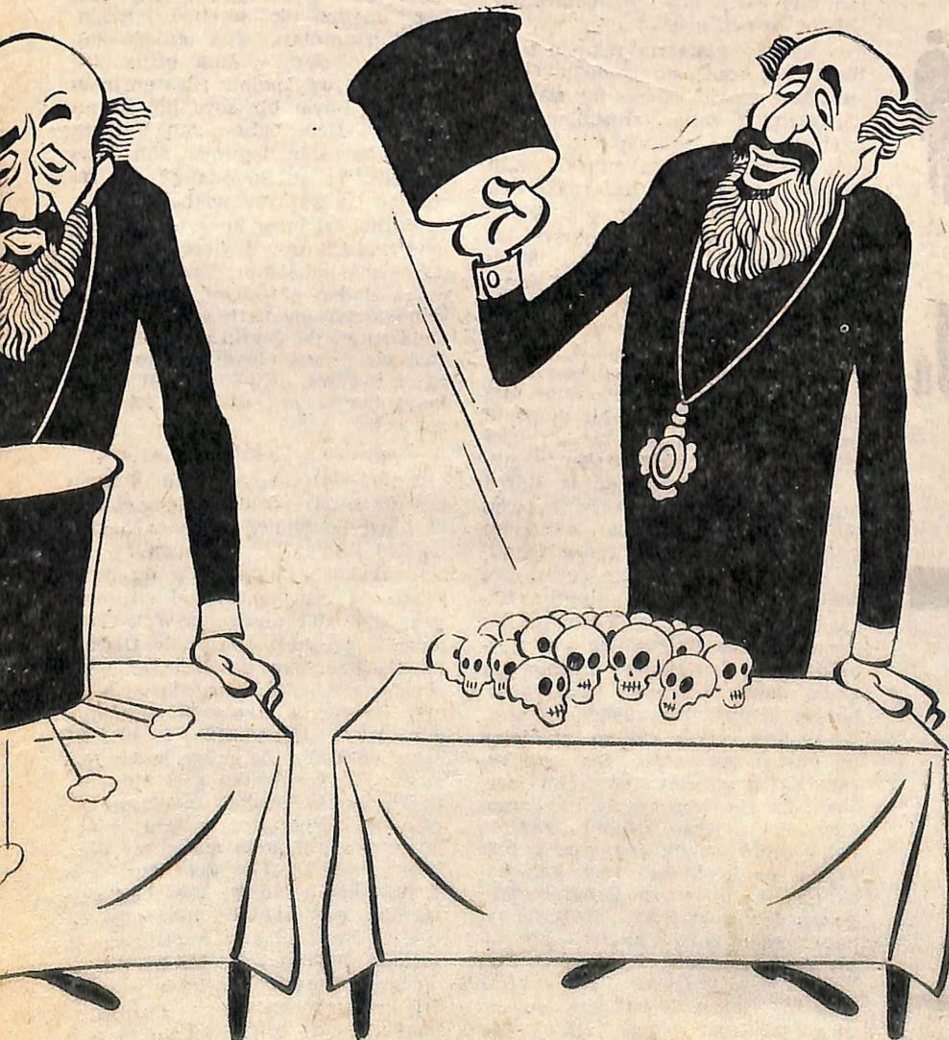

...ın havası yaramış sana!..

— Dâvanızın kazanılması için avukatınızdan hiçbir şeyinizi saklamamanız lâzımdır!.

...ariyos: «Öldürülmüş olabilirler!» Dedi. — Gazeteler —

Anlaşmanın zararı

Son günlerde başladı duygularım taşmıya,
İma kâfi gelmiyor açılıp yaklaşmıya,
Güç lâzım, nakit lâzım engelleri aşmıya,
Yüreğim temiz ama gözümde karartı var,
Yazık ki aramızda saldırmazlık paktı var!

* * *

Uzaklaşsam sızlanır, yaklaşsam surat asar,
Bir teklifte bulunsam hemen çığlığı basar,
Aklım diyor: Dinleme kolunu beline sar!
Sonra hatırlıyorum hiddeti, tokatı var,
Üstelik aramızda saldırmazlık paktı var!

* * *

Bir denklem ki sırrını keşfedemez her âlim,
Acemilik çekmezdim görmüş olsaydım tâlim!
Bu gidişle bilinmez neye varacak halim?
Her şeyin bir vakti var, terazi var, tartı var,
Ne yaparsın arada saldırmazlık paktı var!

* * *

Başkası üstte kaldı ben kalburun dibiyim,
Âşıkı ben değilim ama âşık gibiyim!
Dıştan gören sanıyor bu maçın galibiyim!
Belki bir gol atardım elimde Penaltı var,
Ne fayda aramızda saldırmazlık paktı var!

* * *

İsteği istek değil hepsi birer bahane:
İspanyada şatolar, Isviçrede kâşane.
Bâzan kızıp diyorum «El kızından bana ne?»
Bari göğsünü açsa havada bunaltı var,
Korkmasına mahal yok saldırmazlık paktı var!

* * *

Herkesi kabul eder cevap verir «Evet»le!
Ama bizi devirdi «Taklibi muhabbet»le!
Çok kimse sultan oldu o iklimde nöbetle!
Hülâsa her gönülde eski, yeni tahtı var,
İsyan edemiyoruz saldırmazlık paktı var!..

Salâhattin KUTLU

ORİJİNALİTE

Pitigrilli'den çeviren: ADNAN TAHİR

Kahve arkadaşları onu mütemadiyen teşvik ediyorlardı:

— «Bütün bu dediklerini oturup ne diye yazmıyorsun sanki?... Ünlü bir muharrir olurdun kısa zamanda...»

Kahve işlek bir yerde olduğu için müşterisi boldu. Haftanın 6 günü karaborsacılarla ve kaçakçılarla dolup taşıyordu. Kanun dışı faaliyet gösteren her grubun kendine göre bir ihtisas dalı vardı. Sigara ve içki üzerine çalışanlara olduğu kadar beyaz kadın ve beyaz zehir ticareti yapanlara da sık sık rastlanıyordu burada. Ev, arazi, bağ, bahçe ve kümes hayvanları üzerine geniş teşkilât kurmuş kimseleri de görebilirdiniz bunların arasında.

Fakat cumartesi akşamları, salondaki o en hâkim köşeye oturabilmek için şehrin entellektüeller sınıfına mensup olmak şarttı.

Masaların üzeri mermer kaplıydı... Her masadaki yuvarlak mermeri yer yer dolduran doksan senelik maziye sahip çeşitli lekelere bakarak bu lokaldeki içkiler konusunda bir fikir edinebilirdiniz. Muteber köşe bilârdo gürültülerinden uzak olduğu gibi kâğıt oynayan heyecanlı kişilerin mutad küfürlerine de yakın sayılmazdı.

Evet, her cumartesi akşamı şehrin münevvverleri burada toplanıyor ve doktorun etrafında halka oluyorlardı.

Bu özel sohbetin methini duyarak ayni kahveye gelmekten kendini alamayan bazı meraklı yabancılar ancak belirli bir mesafenin ucunda oturarak konuşmaları uzaktan takibe mecburdular. Lâfa karışmağa da hiçbir şekilde hakları yoktu.

Fosforlu kelimeleri birbirine eklemek suretiyle parlak cümleler yapmağa alışmış bulunan berikilere göre bu bir iftihar vesilesiydi. Kalabalık bir dinleyici kitlesi cezbedecek kadar dikkate değer kimselerdi demek?.. Aksi halde bunca adam işini gücünü bırakıp kendilerini dinlemek için ne diye oraya gelsindi... Ne diye saatlerce otursundu?... Efendim?...

— «Bütün bu dediklerini ne diye yazmıyorsun sanki?...»

— «Çünkü...»

Nihayet doktor, bu akşamlardan birinde durumu tam bir samimiyetle itiraf etmişti. Yazmıyordu...

— «Çünkü yazmak için insanın orijinal bir şeye ihtiyacı vardır. Kesin ve geometrik bir ihtiyaçtır bu. Hal'uki orijinalite gözle görülmez, elle de tutulmaz bir şey... Bu dünyada hiç kimse hiçbir şekilde yeni bir şey icad etmemiştir. Hormonlar meselesini en eski devirlerde Çin'liler gayet iyi biliyordu. Durumundan memnun olmayan, memnun olmadığı için de aile saadetini tehlikede gören kocaları hususî surette yapılmış bir takım haplarla kusursuz

erkek haline getirmek pekâlâ mümkündü... Kocasının horul horul uyumaktan başka bir şey bilmediğini iddia eden Çin'li kadınlara da pek az rastlanıyordu kadim Çin'de. Adım başında kulağımıza zorla sokulan esprileri şayet ilk defa duyuyorsak yeni zannedebiliriz. Ama hayır... Arz küresinde yeni espri diye bir şey yoktur ve asla olamaz... Bütün dünyayı dolaşan fıkraları bir araya toplayın... Taş çatlasa üç bin rakamını aşamazsınız. Bunların en yenisi ya geçen asırdan kalmadır ya da evvelki asırdan... En eskisinin tarihini de Allah bilir. Çengelli iğneyi icadeden adamın bu sayede milyarder olduğunu biliyorsunuzdur. Herifçioğlu gitmiş ilgili makamdan bunun patentini almış... Sonra da gelsin paracıklar... Fakat ilgili makam zahmet buyurup da müzelerde basit bir inceleme yapsaydı Roma'lı ve Yunan'lı kadınların ayni iğneyi kullandığını derhal görecekti. Gelelim şu sizin meşhur Pirandello'nuza...»

— «Ah... Pirandello...» diye gruptan biri garip bir ses çıkarmıştı. Doktor devam etti:

— «Bütün iddialara rağmen o da hiçbir şey icad etmiş değil. Onun yazdığını Pascal ondan üç asır evvel yazmıştı zaten: «İnsanlar ister istemez delidir... Çünkü bir insanın deli olmadığını iddia etmesi, akıllı geçinen kimselerin nazarında deli damgasını yemesi için çok yeterli bir sebeptir. Şu halde beşeriyet iki büyük sınıftan müteşekkil... Akıllı olduğunu iddia edenlerle deli olmadığını ileri sürenler. Birincilere göre ikinciler delidir, ikincilere göre de birinciler. Bu durumda her iki sınıf mensupları da başlıbaşına birer deli oluyor...» Bu Pascal'ın fikri. Ayni Pascal «Hayat bir gölgenin rüyasıdır» derken yeni bir şey icad ettiğini zannediyorsa o da yanılıyor. Çünkü Calderon de la Barca ondan çok evvel hayatın bir rüya, ölümün de bir uyanış olduğunu söylemişti. Calderon'a göre hayatta her şey yalan hiçbir şey doğru değildir. Ya Pirandello'ya göre: «Hayat bir rüyadır.» Calderon'un bu konuda başka fikirleri de var. Şöyle diyor: «İnsanoğlu uyanıncaya kadar devamlı olarak rüya görür. Kralın krallığı bir rüyadan ibarettir ve kral olarak kaldığı müddetçe bu rüyayı görecektir. Bir nevi serap. Kesin emirler verdiğini, herkesin bu emirlere âmade olduğunu, memleketi idare ettiğini sanır... Fakat ölüm bir gün onu uyandırdığı zaman ne krallıktan eser kalacaktır ne de emirlerden. Zenginin zenginliği de bir rüyadır... Hem de rahatsız eden, huzur kaçıran bir rüya. Ya fakirin ıztırabı, sefaleti, katlandığı mahrumiyetler... Hepsi birer rüya. Bir insan ne ise onun rüyasını görmektedir daima. «Siz Calderon'un «La Vida es Sueno - Hayat rüyadır» isimli eserini biliyor musunuz?...»

Sualin cevabını beklemeden konuşmasına devam etti:

— «Sigismondo bir kralzadedir. Fakat kâhinler baba kralı ikaz etmişlerdir. Şayet bu oğul günün birinde tahta çıkacak olursa krallığın çökmesine sebebiyet verecektir. Bu yüzden babası ona elbise yerine hayvan derileri giydirip bir mağaraya kapamış ve zincire vurmuştur. Fakat baba kral günün birinde vicdan âzabına kapılarak yaptığı şeye pişman olacak ve oğlunun saraya getirilmesini emredecektir. Bu arada gerekli tedbiri almış olmak için ona maziyi unutturmak gayesiyle esrarengiz bir mayi içirmekten de geri kalmamıştır. Delikanlı şahane elbiselerle saraya geliyor. Burada bir kral muamelesi görmektedir artık. Fakat esrarengiz mayiin tesiri geçer geçmez ilk iş olarak mağarada kendisine muhafızlık eden adamı öldürecek, daha sonra kendisini teskine kalkışan bir yaveri pencereden aşağı atacak, daha sonra da babasının en körpe gözdelerinden ikisini bir odaya kapatarak mahrumiyet yıllarının acısını bol bol çıkaracaktır. Velhasıl korkunç bir tehlike haline gelmiştir delikanlı...»

Nükte yapmak için fırsat kollayanlardan biri cümlenin ucunu yakalamıştı:

— «Tehlikeyi tehlikesiz hale getirmek de çok tehlikeli bir şeydir.»

—« Bunun üzerine baba kral» diye doktor devam etti «oğluna o esrarengiz mayiden bir kere daha içirerek kendisini tekrar eski mağaraya kapatıyor Sarayda kaldığı müddetçe meçhul bir ses Sigismondo'nun kulağına ısrarla fısıldamıştı: «Unutma Sigismondo... Rüya görüyorsun...» Sarayda iken gördüğü rüyaya delikanlı şimdi mağarada paçavralar ve zincirler arasında da devam ediyordu. Birkaç sene sonra askerî bir darbe oluyor. İktidarı ele geçirenler Sigimondo'yu mağaradan çıkarıp saraya getiriyorlar. Genç adamın ilk teşebbüsü kendisini kurtaranları yok etmeğe kalkışmak oluyor... Ama birdenbire de vazgeçiyor. Madem rüya görmektedir... Böyle bir şeye hiç lüzum yoktur... Hele babasından intikam almak hevesine kapılmak son derece abes. Ya şu iki odalık?... O zavallılar ne yapıyor acaba?... Onlara derhal iyi birer koca bularak evlendirmek lâzım. Böylece Sigismondo evvelâ babasının dizlerine kapanarak ondan af diliyor, sonra iğfal ettiği kızları ev bark sahibi ediyor, daha sonra da devrin en iyi, en dürüst bir prensi oluyor. Böyle olmağa da mecbur... Çünkü tekrar o korkunç mağaraya atılmak tehlikesi var.»

— «Bravo... Çok güzel...»

Bunu söyleyen, meraklı konuyu sonuna kadar dinlemek için elindeki tepsi ile hemen oracıkta heykel kesilen ihtiyar bir garsondu.

— «Fakat Calderon'un bu buluşunda da yeni ve orijinal bir taraf yok» diye doktor devam etti. (Dinleyenler arasında gülüşmeler) «Çünkü Calderon'dan üç dört bin sene evvel uzak şark imparatorlarından biri rüyasında kelebek olduğunu görmüştü Uyandıktan sonra da ebedi uykusuna dalıncaya kadar hep ayni suali sormaktan geri kalmadı. O, rüyasında kelebek olduğunu gören bir imparator muydu, yoksa imparator olduğunu gören bir kelebek miydi?... İşte aziz dostlarım durum böyle olduğu için ben yazı yazmak, eser sahibi olmak gibi heveslere kendimi asla kaptırmak niyetinde değilim... Çünkü bu dünyada hiç kimse hiçbir şekilde yeni bir şey icad etmemiştir... Orijinalite denen şey de erişilmezliğin ta kendisidir. Edebiyat yapmakla ben bel-

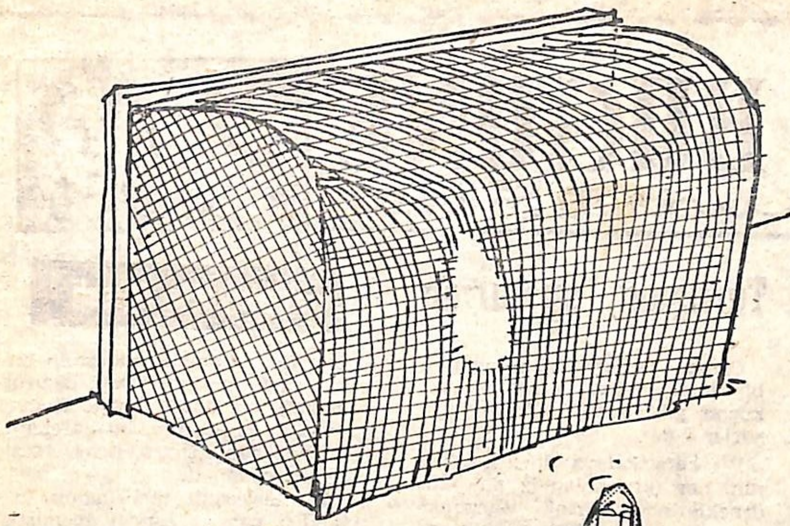
REKLÂMLARINIZ İÇİN

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi : BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
İstanbul	A.B.D.	İsveç
Ankara	Almanya (Federal)	İsviçre
İzmir	Almanya	İtalya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lübnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	İngiltere	Yugoslavya
	İspanya	Yunanistan
	İsrail	

(Basın: 8871—108)

Yazısız

ki orijinal bir çığır açmak imkânını elde edemem ama orijinalite denen şeyin erişilmezliğini ileri sürmek suretiyle orijinal bir iddiada bulunmuş olabilirim pekâlâ...»

Hemen oracıkta, gözleriyle gazetesini okuyan, fakat kulaklariyle de konuşmaları takip eden yaşlı bir adam daha fazla dayanamamıştı:

—« Ben eski bir hocayım» diye lâfa karıştı. Lâtince ve Yunanca okutuyordum okullarda. Özür dileyerek bir itirazda bulunacağım... Sizin orijinal dediğiniz bu şey de orijinal değil maalesef... Çünkü çok eskiden başka biri de ayni noktaya temas etmiş: «Nihil dici potest...» Tercümesi de şu: Hiç kimse söylediği bir şeyin kendinden evvel başka biri tarafından söylenmemiş olduğunu iddia etmek hakkına sahip değildir.»

Adnan Tahir

İstanbul'da satılan sütlerin çoğu mikroplu..
— Gazeteler —

— Ne mikrobu hanım?.. Vallahi halis Terkos suyu bu!

Geç mi Erken mi?

Manzum hikâye

OYNAYANLAR:

Neriman: .... Yirmi iki yaşında, güzel, sarışın, hoppa...
Salâhi : .... Nerimanın kocası, kırkbeş yaşında, saf, dalgın..
Hulûsi : .... Yirmi sekiz yaşında, Neriman'ın uzaktan akrabası ve âşıkı.
Doktor : .... Orta yaşlı, şakacı bir adam.
Sahne : .... Bir yatak odası. Neriman üç gün evvel doğurmuştur. Vakit: gündüz.

BİRİNCİ MECLİS

Neriman — Salâhi — Hulûsi

Salâhi
Doktor şimdi gelecek..

Neriman
Katiyen istemem ben!

Salâhi
Darılma iki gözüm, öyle söyledi eben!

Neriman
Görüyorsun iyiyim, bunun ne lüzumu var?
Ben İkbale söylerim, onu kapıdan savar!

Salâhi
Hiç öyle şey olur mu?.. Gelip baksın bir kere

Neriman
Niçin para verelim böyle beyhude yere?
Çocuğumuz sıhhatte, benim de yok bir şeyim;
Neden bu doktorlarla uğraşıp didişeyim!
Gece sabaha kadar uyuyor mışıl mışıl,
Gündüz akşama kadar bakıyor ışıl ışıl!
Oynuyor, gülümsiyor daima melek gibi,
Yanakları pespembe, gül gibi ,çilek gibi!
Emin ol ki korkacak hiçbir şey yok Salâhi,
Sen kendini boş yere üzüyorsun vallahi!

Hulûsi
Telâşım beyhude mi?.. Ne diyorsun a beğim,

Salâhi
Eksik doğan çocuklar yaşamıyor ekseri,
Yaşasa da kalıyor bir cilizlik eseri!
[Bu aralık kapı açılır, hizmetçi kız girer]

Hizmetçi
Doktor geldi..

Salâhi
Pekâlâ, yukarıya buyursun!

Neriman
İstemem!..

Hulûsi
Lüzumu yok!..

Salâhi
Yahu ayıptır, susun!

İKİNCİ MECLİS

Evdekiler — Doktor

Doktor
Merak ettim birader, ne var, ne oldu kuzum?

Salâhi
Sorma... Tam üç gecedir âdeta uykusuzum!

Doktor
Niçin?

Salâhi
Bizim refika doğurdu pazar günü,
Halbuki beş ay evvel yapmıştık. Biz düğünü!
Doğrusu korkuyorum, sebep nedir acaba?
Böyle vakti gelmeden insan olur mu baba!.

Doktor
Olur ya!..

Salâhi
Nasıl olur?.

Doktor
Bilirsiniz kendiniz:
Ya çocuk erken doğdu, ya siz geç evlendiniz.

ÇİMDİK

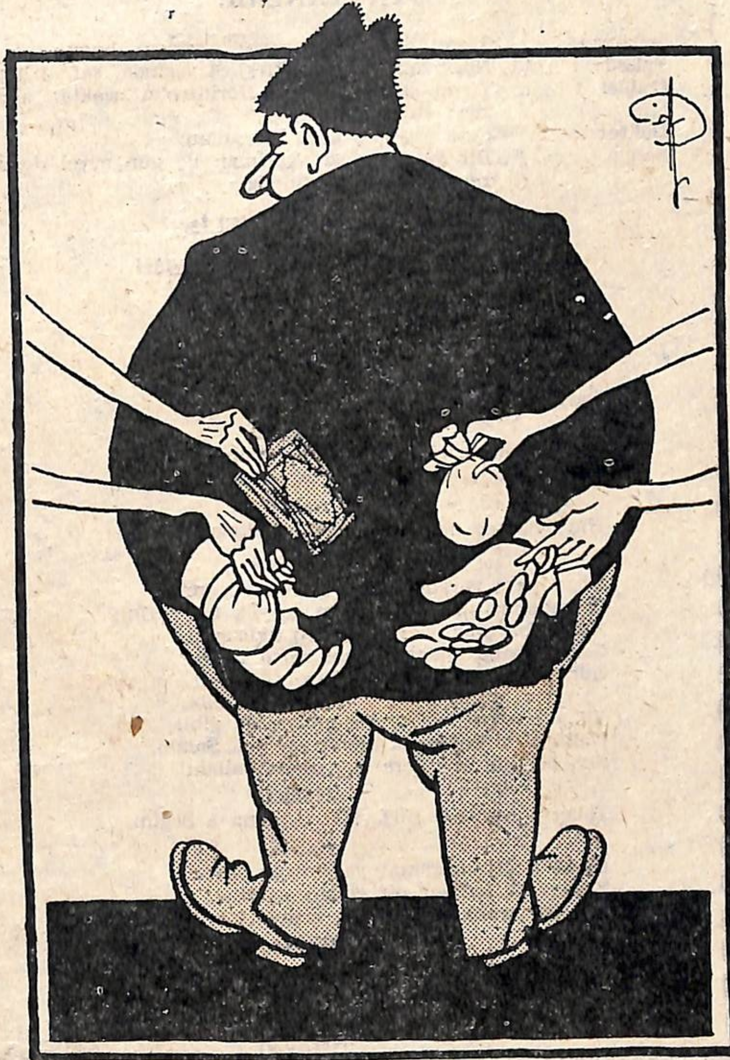

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Yeni Türkiye'de: Eski hastalık!

[Akbaba'nın 1924 yılı kolleksiyonundan Ramiz'in bir karikatürü.]

Tartışma, susturma

Cenap Şehabettin'in nükteli bir sözü vardır: «İnsanlar da, koçlar gibi, kafa kafaya dövüşürler.» der.

Bu kafa kafaya dövüşme işinin, her iki anlamda da, tam örneklerinden birini Tanzimat sonrası çağının ünlü yazarlarından Ahmed Mithat Efendi vermişti. Bir seferinde Ahmed Mithat Efendi ile, yine o zamanın tanınmış yazarlarından Lâstik Sait Bey arasında bir edebiyat tartışması başlamıştı. Ahmed Mithat Efendi, devrinin dev yazarlarındandı. Bu sebeple Lâstik Sait Beyle olan tartışmayı önceleri mühimsememiş; adama pek üstten ve alaylı cevaplar vermekle yetinmişti. Oysaki karşısındaki boş bir kimse değildi. Üstadın her yazısına oturaklı ve susturucu yazılarla karşılık veriyor, onu eni konu bocalatıyordu. Lâstik Sait Bey'le kolay kolay başedemiyeceğini anlıyan Ahmed Mithat Efendi, bir gün ona el altından haber salıp, tartışmayı kesmesini hatırlattı. Fakat öteki oralı olmadı; hattâ daha şiddetli hücumlara geçti. Üstad, karşısındakini nasihatle, haberle, kalemle susturamıyacağını anlamıştı. «Günah benden gitti.» diyerek, bir gün kalın bastonunu kaptığı gibi, Lâstik

Edebiyatta Mizah

Sait Bey'i Babıâli caddesinin bir köşesinde kıstırdı. Onu bağırta bağırta bir güzel dövdü. Sonuç şu oldu ki adamın, bu hareketli tartışmadan sonra, artık sesi sadası çıkamadı.

Bu heyecanlı tartışmanın üstünden pek az zaman geçmişti. Yine o çağın yazarlarından Faik Esad Beyle Şeyh Vasfi, yeni bir edebi tartışmaya tutuldular. Bu sefer de Faik Esad Bey, rakibini adamakıllı hırpalıyordu. Şeyh Vasfi, bir süre direndi. Karşısındakiyle başedemiyeceğini anlayınca doğru Tahtakale'deki ağaç tornacılarına gitti. Şöyle budaklı çeşidinden, kalın, iri bir meşe sopası hazırlatıp sakosunun altına yerleştirdi. Tartışmanın en heyecanlı dönemini yapmak üzere, Faik Esad Bey'i aramağa başladı. Onun bu hazırlığına taşıyorsunuz!..»

«— İyi amma üstad; edebi münakaşa kalemle olur, siz ise sopa taşıyorsunu !..»

Yollu itiraz edecek olunca, Şeyh Vasfi betelendi:

«— Yalnız kalemle olacak diye bir kanunu mu var bu meretin? İşte Ahmed Mithat Efendi üstadımız da, münakaşa-i kalemiyyede bulunduğu bir şahsı bastonu ile pek mükemmel susturdu ya!. Biz ondan geri mi kalırız yani?.»

Eski Türk Mizahı

Süleyman Nazif, edebiyatta özellikle dilde, eskiye bağlıydı. Çok sağlam yapılı bir dil mimarisi bulunmakla beraber, üslûbunun eskimiş olmasının sebebi de budur. Eski mizah yazarlarımızdan Fazıl Ahmed Aykaç, Süleyman Nazif'in bu dil görüşünü, onun kendi üslûbu ile, pek güzel karikatürleştiren bir yazı yazmıştı. Aşağıdaki satırlar bu yazıdan alınmıştır:

Fazıl Ahmed'e Göre Süleyman Nazif

«Hakikaten üstad; ne Rüstemane bir gürz vuruşunuz, ne Hindenburgvârî bir pala çalışınız var. Evet hiç şüphe yok edebiyat Fir'avunluğundan edebiyatın intikamını alacak yegâne Kelim sizsiniz. Geçenlerde baktım da hayret ve dehşet içinde kaldım. Zira kaleminiz kılağulu bir satır olmuş gibiydi; sanki önüne gelen fesahat bozucularının kellelerini bir kıyma gibi doğruyordu...»

«Sizin karşınızda terkibsiz lisan istimali bana gülünç görünüyor; pijama ile İngiliz kralının huzuruna çıkmış, yahut ta motosikletle Arafat dağına tırmanmış gibi hissediyorum kendimi..»

«Edebiyat sahillerimizi nazar-ı teftişiniz bir ganbot, bir mayın tarayıcı gemisi gibi dolaşmazsa, dilimizdeki kelime kaçakçılığından, Kaideler korsanlığından korunmamız nasıl mümkün olur?»

«Aman yetişin üstad; yıldırım olun, şimşek olun, bulut olun, sel olun, ne olursanız olun. Zira edebiyatımızın sebzeleri rahmetinize çok muhtaçtır. Langa'da bostan ve elimizde lisan kalmadı.»

Eski Şiirde Mizah

«Eşref»ten seçme dörtlükler:

İlâhi yok nazirin, yok nazirin, yok nazirin;
Ne vardır müsteşarın, ne müdirin, ne vezirin.,
Gidenler kalmasın ahrette Allahım, cezasız
Yeter hainlere bu dünyada bu abd-i hakîrin.

* * *

Bir süre Adana'ya vali muavini olan şair Eşref, bu görevinin lâğvedilmesi üzerine, İstanbul'a dönmüştü. Gazeteler, onun geldiğini bildiren haberler verince, Eşref şu dörtlüğü yazıp, bunlardan birine yolladı:

Yine İstanbul'a geldi, diye yazmış gazete,
Sanmayın geldiğimi herkese ihtar ediyor.
«İşte gelmiş..» diye nafile koşturmak için
Alacaklı olan eşşeklere ihbar ediyor..

* * *

Eşref, Karağaaç kaymakamı iken, o çevrede Şakir Bey adında sıradan bir doktor varmış. Şair, çok sevdiği halde, bu doktora takılmaktan bir türlü kendini alamazmış. Eşref'in, doktor Şakir Bey için yazdığı, şaka yollu, hicviyelerden biri de şudur:

Gitse bir hastaya doktor Şakir,
Kurtulur birden o saatte alil;
Çıkmadan doktor efendi kapıdan
Bacadan çünki girer Azrail..

Seccade Hikâyesi

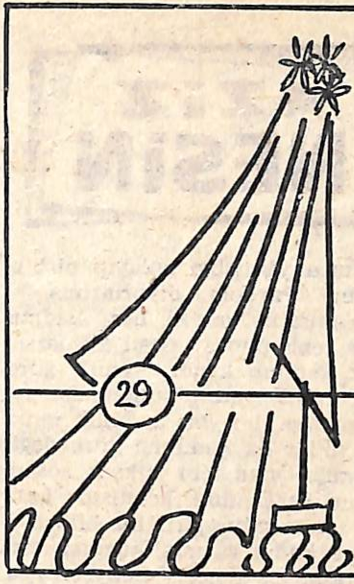
Yobaz düşmanı Azerbaycanlı şair Sâbir, Ömer Hayyam'ın bir rubaisini şu şekilde türkçeye aktarmıştı:

Zannetme ki zikre secdeye dalmak için,
Zâhit yönelir mescide savab almak için;
Dün çaldığı seccadeyi satmış, yemiş
Şimdi yönelir bir başkasını çalmak için.

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHİR

ÇİZEN - TURHAN

TAMAM... BURASI İŞTE... ALLAH VERE DE YANINDA KİMSE OLMASA... TUHAF ŞEY... HEYECANLANMAĞA BAŞLADIM...

İRFAN ORTA
YÜKSEK MİMAR

MİMAR İRFAN BEYİ GÖRMEK İSTİYORDUM. BURADALAR MI?...

YAZIHANESİ BURASI... KENDİSİ ŞU ANDA YOK AMA BİRAZ SONRA GELMESİ LÂZIM. BUYURUN İSTİRAHAT EDİN EFENDİM.

BİR SİGARA İÇMEZ MİSİNİZ?... EMREDERSENİZ BİR KAHVE SÖYLİYEYİM SİZE. YAHUT SOĞUK BİR ŞEY... İRFAN BEYLE NE KONUŞACAKTINIZ ACABA?... İNŞAAT, MİNŞAAT... PROJE MROJE...

SİGARA KULLANMIYORUM. KAHVEYİ DE SEVMEM... SOĞUK BİR ŞEY DE İÇMEYEYİM. BİRAZ TERLİYİM. İRFAN BEYLE ÖZEL BİR ŞEY KONUŞACAKTIM...

KALIBIMI BASARIM KÜÇÜK HANIM SİZ PERİHAN HANIMSINIZ DEĞİL Mİ?... HANİ ŞU SATILIK GELİN ESVABI... GAZETEDEKİ İLÂN...

HAYIR, BİLEMEDİNİZ... BEN PERİHAN HANIM DEĞİLİM. SATILIK GELİN ESVABI İLE DE ALÂKAM YOK.

YANİ SİZ NERMİN HANIMSINIZ DİYECEKTİM... İSİMLERİ KARIŞTIRDIM BİRDENBİRE... HANİ ŞU BANKADA ÇALIŞAN NERMİN HANIM... SESİNİZDEN TANIDIM... KAÇ DEFA TELEFONLA KONUŞTUK SİZİNLE.

YİNE BİLEMEDİNİZ... BEN NERMİN HANIM DA DEĞİLİM. BURAYA DA HİÇ TELEFON ETMEDİM.

BU DA YENİ BİR NUMARA OLACAK... POT MU KIRDIK ACABA?... BU GEVEZELİĞİMİ İRFAN DUYARSA YANDIK DEMEKTİR.

BEN ÖĞRENECEĞİMİ ÖĞRENDİM... İRFAN BEYİ BEKLEMESEM DE OLUR ARTIK. MÜSAADENİZİ RİCA EDEBİLİR MİYİM?...

DEVAMI VAR

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 22 —

Ayrıca birisinin tanıştırması da istemezmiş, önüme gelenle senli benli konuşmalıymışım. Zaten beni bulurmuş onlar... - Onlar dediği kimlerse -

— Önce sana Kulüp'ü gezdireyim. Altta bar var. Yukarda da odalar, bir de oyun salonu...

Üst kata çıktık. Geniş, uzun bir koridor sonunda bir salon daha.

En üst kattaki geniş balkon hemen deniz üstünde gibi, sanki bir gemi güvertesinin burnundayız. Ellerinde tepsi, garsonlar beyaz boyalı demir masalarda oturanlar arasında gidip geliyorlar.

Dalgalar ay ışığında yalap yalap yalazlanarak yumuşak bir fışırtıyla kıyıya çarpıyor. Az öteden geçen vapurun ışıkları titriye titriye yansıyıp uzuyor.

Büyük salona indiğimiz zaman, dans ediyorlardı. En alt kata indik, orası da pavyon... Pavyonun uzun bir girişi var, bu girişin iki yanı aynalarla kaplı. Aynaları duvarlara öyle düzenlemişler ki, insan aynaya bakınca kendisini on, onbeş tane görüyor. Öyle ki bir an büsbütün şaşırıp bocaladım; çünkü Jipsi Kenan çoğaldı birden, onbeş, yirmi tane... Hangisi sahisi, hangisi aynadaki yansısı, anlaşılmıyor. Az kalsın aynaların içine yürüyecektim. Ama aynalı koridordan pavyona girince daha da kötüsü geldi başıma. Paviyonun orasına burasına kalın camdan duvarlar koymuşlar. Camlar da pırıl pırıl, üstünde bir tek leke yok ki, insan cam olduğunu anlasın. Ben yallah edip camın içine yürümez miyim... Başımın kalın cama çarpmasıyla gözümden şimşekler çaktı, feleğimi şaşırdım. Jipsi Kenan yetişip tutmasa, camın dibine yuvarlanacaktım... İnsanların hödükleri seçilip ayırt edilsin diye mi bu camları dikmişler buraya nedir... Paviyonun rüstik barına geçtik. Bir caz da burda var, pistte beş çift yekbeden olmuş, dansediyorlar...

Efendim? Betül Hanımı mı? A kardeşim, ben size ordaki şaşkınlığımı anlatmazsam, o perde meselesini nasıl açıklarım? Kulübü inceden inceye anlatmaktan maksadım da bu ya... Hoş, o Kulüp'ü saatlerce anlatsam bitmez...

Amerikan barda kadınlı erkekli sarmaş dolaş olup, ahtapot gibi birbirlerine kaynaşmışlar. Paviyonun dört bir yanında localar var, locaların kapıları kafesli, kimisinde de hamam peştemalı gibi peştemallar asılı. Her locadan bir cıvıltı geliyor. Kanarya çiftehanesi gibi bir yer burası... Asıl curcuna sabaha karşı olurmuş...

Biz de oturduk bar önündeki o dik sandalyelere, başladık içmeye... Bereket versin burası, salon gibi parlak ışıklı değil, gayet loş bir yer. Yoksa kafam cama çarpınca herkes görür rezil olurdum.

Yukarı salon o kadar parlak aydınlıkken, burasının neden böyle loş olduğunu sordum. Yarı karanlık, gözgözü görmüyor. Ortada hiç lâmba filân görünmüyor, ışıklar gizli hep... Hem de hep renkli ışık: sarı, kırmızı, yeşil...

Jipsi Kenan böyle yerlerin kurdu olmuş. bilmediği yok. Bu loşluğun sebebi varmış. Bir kere burada içilirmiş. İçkinin etkisi bir yandan, bu kör ışıklar bir yandan, burda en kaknem karılar bile erkeğin gözüne dünya güzeli görünürmüş. Bu ölü gözü gibi kör ışıklar var ya, seksen yaşında karıyı onsekizinde taze gösterirmiş. Buruş buruş çizgiler, bu renkli yarı aydınlıkta rötuş olur, gülpembesi ten olurmuş. Jipsi Kenan bir keresinde bu paviyonda anca yirmisinde bir kızla tanışıp evlenmeye bile kalkmış. Birbirlerini deli gibi sevmişler, çekmişler kafayı, çekmişler kafayı... Ama kız bir türlü paviyondan dışarı çıkmazmış. Kenan, «üst salona gidelim bir az...» dedikçe, kız şarabı dayar «Kalabalıkta ne yapacağız, mutluluğumuz bozulmasın... Sabah olunca burdan doğru gider, yıldırım nikâhı kıydırırız...» dermiş. O yirmi yaşındaki körpecik kızı, bir de ışıklı üst salona çıkarmış ki, ne görsün: Yetmişini aşkın bir gudubet karı değil mi!

Duvarla, dallar, yapraklar arasına gizli bu renkli kör ışıklar, büyülü peri değneği gibiymiş; sekseninde karının buruşuk suratına değdi mi, yirmisinde gelinlik kız yapıyor.

Sonra bu kör karaltıda kadın erkek birbirini şaşırır, sözde farkına varmazdan gelip değiş tokuş olurlarmış. Tabiî aydınlığa çıkınca yanlışlığı anlayıp birbirlerine «Pardon!» diyorlarmış.

Yalnız ne var ki, her kadına her renk pudra nasıl gitmezse, her kadının kendi tenine göre ayrı renk pudra kullanması gerekiyorsa, bu yarı aydınlık renkli ışıklar da kadınına göre değişirmiş. Onun için yüksek sosyetenin her kadını, kendisine hangi renk ışığın gittiğini bilirmiş. Kimi kadın varmış, kırmızı ışıkta otuz yaş gencelir de, yeşil ışık altında hortlağa dönermiş. Kimisi sarı ışıkta tazelenir, mavi ışığa yatınca bir cadı olurmuş. Bu dalgalar hep bilinecek... Yüksek sosyete kadınlığı kolay değilmiş...

Dekoratörlük diye bir meslek varmış ki, bu mesleğin esası, gözboyama, insan gözüne yutturmakmış. Bu renkli ışıkları, bu yarı aydınlığı yapmak zormuş. Bu paviyonu, gözgözü görmez bir süslü kömürlük haline getirmek için, Fransa'dan çağrılan bir dekoratöre avuç dolusu para verilmiş.

Yetmişinde karı... Berber, makiyaj, süt banyosu, manikür filân, yirmi yaş gençleşip, ellisine iniyor. Moda üstüne fistan giyinip on yaş daha küçülüyor, oluyor kırk... Aşk ile meşk ile on yaş daha iniyor, ediyor mu otuz... E bunun cilvesi var, döktürmesi var, dansı, zıplaması, hoplaması, beş yaş ta ordan indi mi: Karı yirmibeşinde oluyor. Bir de kendine uygun renkli kör ışık altına yattı mı, karı oluyor onsekizinci baharında bir fidan ki, insan koklamaya kıyamaz. Sonra namussuz Azrail, yetmişinde onsekizlik tazeyi kapıp gidiyor.

Jipsi Kenan anlattıkça, onun ne kadar çok şeyler bildiğine şaşıp şaşıp kalıyordum.

Yanımızdaki duvar boydan boya, tahta kabartmayla bir süslü... Kabartmaya bakıyorum: İğrelti otları arasında üç tane geyik, geyiklerle iğrelti otları arasında da anadan doğma çıplak kadın erkek figürleri...

Biraz cesaretleneyim diye, hababam içiyorum. Jipsi Kenan,

— Benimkisi nerdeyse gelir, diyor, ben seni yalnız bırakacağım...

Aman... Ben burda yalnız başıma ne yaparım... Hiç yalnız kalmazmışım. Zaten bu, Muhtaç Çocuklara Yardım Balosuymuş, eh ben de muhtaç bir çocuk sayılırım, elbet merhametli biri çıkar, bana da yardım edermiş. Jipsi Kenan alay ediyor benimle: Gözüme kestirdiğim bir kadına yanaşıp «Hanımefendi, ben de bu vatanın yardıma muhtaç kimsesiz bir evlâdıyım» demeliymişim...

Rezil olacağım. Ama burda rezil de olunmazmış. Çünkü ne yapsan, espri derlermiş. Onun için, bir kadına sokulup «Hanımefendi, ben hem yetim hem öksüzüm, gönlünüzden ne koparsa...» derseymişim, kadın beni «Aman ne espitüel delikanlı...» diye, bir de kocasına takdim edermiş... Yani burda istesen de rezil olamazmışsın, mümkün değil... Geğirsen bile, ya taklit, ya espri oluyor. Ders veriyor bana Jipsi Kenan: Yüzsüzlüğü ele alacaksın bir, espri yapacaksın durmadan iki... Gülmeye bahane ararlarmış, zırt etsen gülerlermiş, pır etsen gülerlermiş...

Jipsi Kenan beni orda bırakıp gitti. Sabaha kadar ordaymışız, daha çok görürmüşüz birbirimizi. Bereket birkaç liram vardı, iyice çektim kafayı. İçkiye de alışık değilim o zaman, sarhoş olmuşum... Bir yere gidip de yüzümü yıkıyayım, açılayım dedim, ama buranın helâsı neresi... Paviyonu dolandım, salonun olduğu katı, üst katları dolandım, helâya benzer bir yer göremedim.

Kapalı kapıları da açamıyorum korkumdan... Jipsi Kenan, bir pot kırmıyayım diye bana dersimi vermişti:

— Burda öyle her yer karıştırılmaz, ellenmez. Sakın orasını burasını kurcalama! Hattâ kapılar, insanın kendi kaldığı odanın kapısı bile olsa, küt diye birdenbire açılmaz. Her yerin kendine göre bir usulü var. Kapıyı açmadan önce öksüreceksin. Birinci öksürük, ihbar demek. Sonra bir daha öksüreceksin.

(Devamı var)

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

ARÇELİK

BUZDOLABI
ÇAMAŞIR MAKİNASI
GAZ SOBASI

(Faal: 4301—107)

MİLLETLER GÜLÜYOR

Maymun

İhtiyar Japon yüzbaşı anlatıyordu:

— Pasifik harbi sıralarında idi... Her akşam uykumuzun en tatlı yerinde alârmla uyanıyor uçaklara koşuyor, yarım saat bir saat boşuna bekledikten sonra «tamam» düdüğü ile tekrar yataklara dönüyorduk ve bu her akşam belki 3-4 defa tekrarlanıyordu. Olacak gibi değildi, uykusuzluktan haraptım. Bir maymun bulup ona elbiselerimi giydirdim ve birkaç akşam talimden sonra maymun alıştı; alârm çalar çalmaz uçağa koşuyor, motörü hazır ediyor, ikinci düdüğe kadar uçakta kalıyordu. Bir iki ay işler mükemmel yolunda gitti, fakat bir akşam ikinci düdük bir türlü duyulmadı, bu sefer sahici alârmdı sinir harbi filân değildi. Derhal giyinip alana koştum; fakat çok geçti; benim uçak havalanmış diğerleri ile savaşa katılmıştı bile... İşte bundan dolayı alayın en yaşlı yüzbaşısı benim.

İhtiyar yüzbaşı biraz nefes aldıktan sonra devam etti:

— Benim terfi edemeyip yüzbaşı kalmama o kadar canım sıkılmıyor, fakat o maymunu bugün albay üniforması ile gördükçe çok bozuluyorum.

* * *

Çare

Kayzer Franz Joseph bir hapishaneyi ziyaret ediyordu, mahkûmlardan birine sordu:

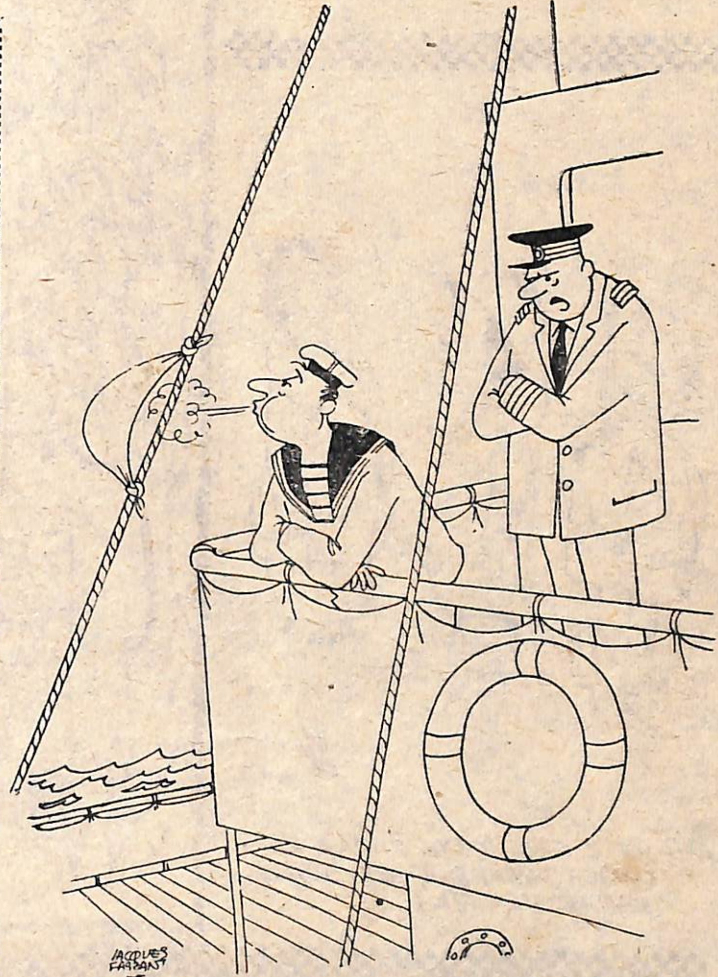
— Kaç yıla mahkûmsun?

— Müebbed, majeste!..

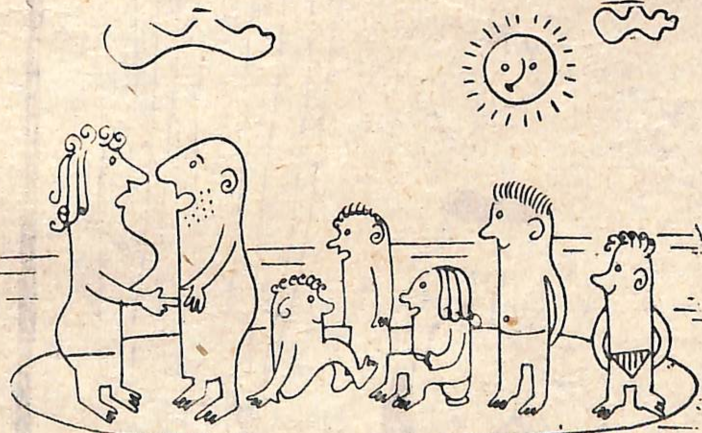
Bunu duyan Kayzer hapishane müdürüne dönüp:

— Bu adamın cezasının yarısını affettim! dedi.

Lâkin, bu affın nasıl tatbik edileceği hususunda kimse işin içinden çıkamadı. Adamın henüz bitmemiş ömrünün yarısını hesaplamak kolay değildi. Nihayet bir haham işi halletti: Mahkûm hayatının sonuna kadar bir gününü hapiste bir gününü dışarda geçirecekti!...

— Yeter artık! Yelkenli gemiye gitmek istiyorsan seni tutan yok!

— Giorgio, sen hiç başka bir şey düşünmez misin?.

Aslan avı!

Mariuş, işlerinin çokluğu yüzünden, çok sevdiği arslan avına gitmekten vazgeçmiş, yerine yeğenini göndermişti.

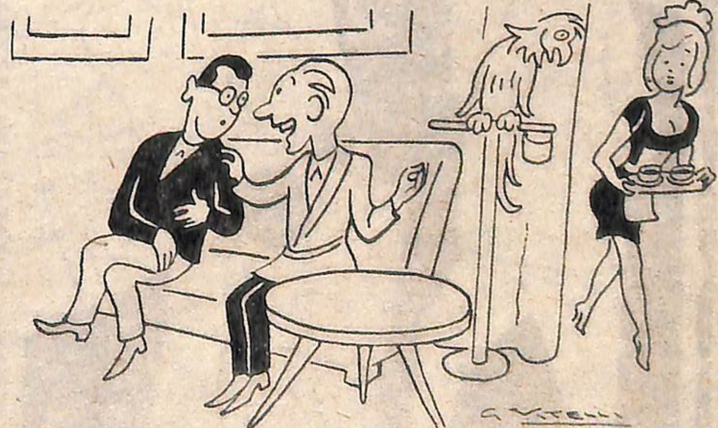
Aradan iki ay geçti ve Jacques, Afrika'dan eli boş, homurdanarak döndü. Buna pek kızan Marius:

— Sana kaç kere anlattım Jacques! dedi; Pusuya ta akşamdan yatacaksın ve pür dikkat bekleyeceksin, karşında parlayan iki nokta görünce de hemen ortasına nişan alacaksın diye...

— Biliyorum amcacığım! zaten ben de öyle yaptım. Senin şaşmaz metodunu arslanlar öğrenmişler, şimdi tek gözlerini kapatıp yanyana duruyorlar!!!...

Nezaket

Bir İngiliz kadınının çocuğu olacaktı ve son aylardaki muayenelere göre ikiz doğurması bekleniyordu. Fakat dokuz ay gelip geçtiği halde kadın doğum filân yapmadı.. Aylar seneler, gine seneler geçti... Ortada çocuk diye bir şey yoktu. Nihayet kadın iyice yaşlandı ve günün birinde öldü. Bu tıp acibesine doktorlar bir otopsi yapıp işin içyüzünü anlamak istediler. Kadının karnını açtıkları zaman içinde iki adet çok ihtiyar olmuş acaip mahlûk buldular. Bunlar kadıncağızın bir türlü doğamayan ikizleri idi... Ama İngiliz ikizi oldukları için hiçbiri kardeşinden önce dışarı çıkmak istememiş «Lütfen, önce siz buyrun» diye diye yıllar geçmiş ihtiyar olmuşlardı.

— Hani senin papağan ıslık çalıyordu?.

— Şimdi, hizmetçi kız girince duyarsın!

Dünya KARİKATÜRLERİ

—KRİZ GEÇİNCEYE KADAR KOCAMLA TASARRUF ETMEYE KARAR VERDİK!

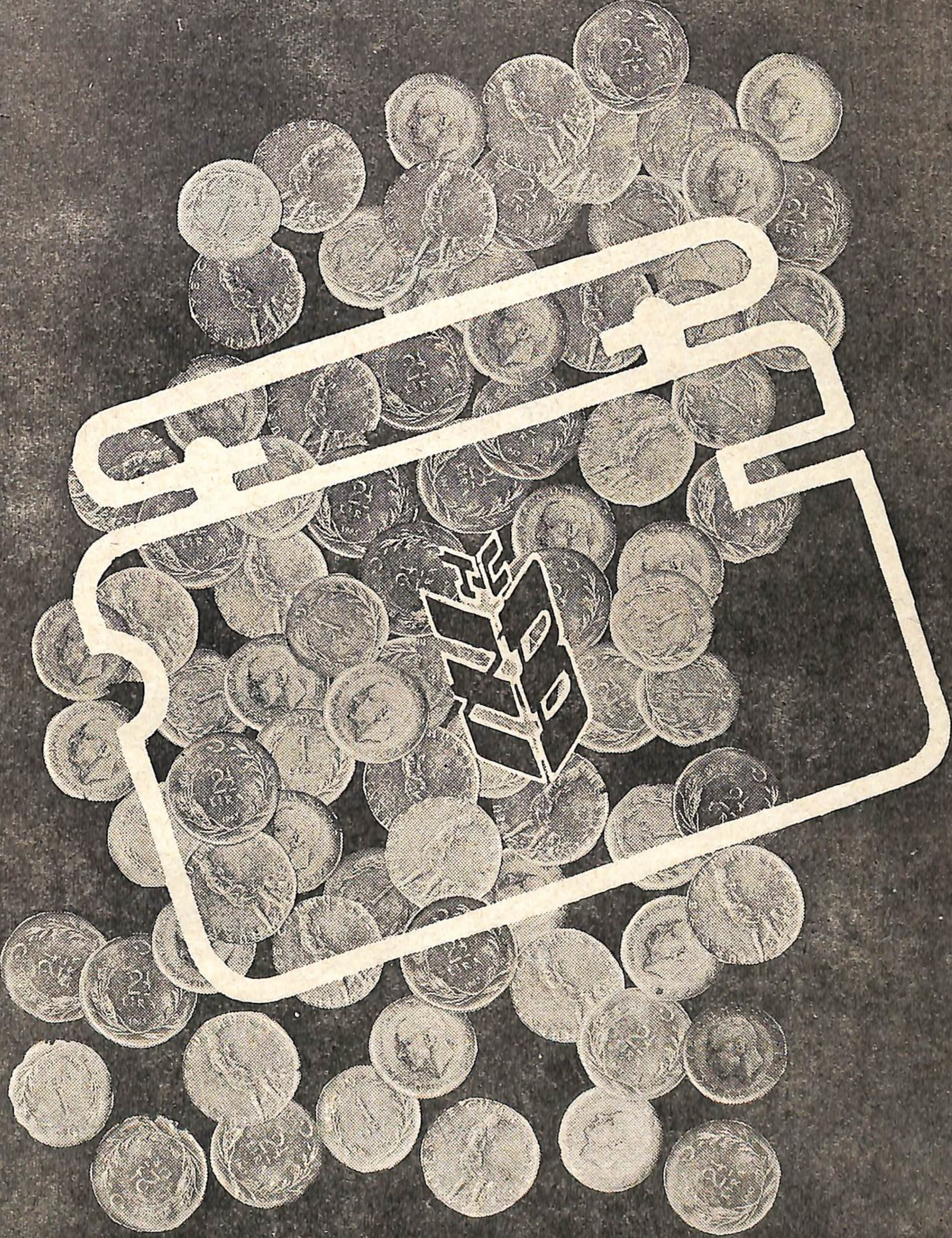
YAZISIZ

—HEPSİNİ TANIDIM: ŞU BAYAN DUPONT, ÖTEKİ BAYAN MORRİS, ALTTAKİ BAYAN DUMAS, YUKARDAKİ BAŞ... BİR ONU TANIYAMADIM!..

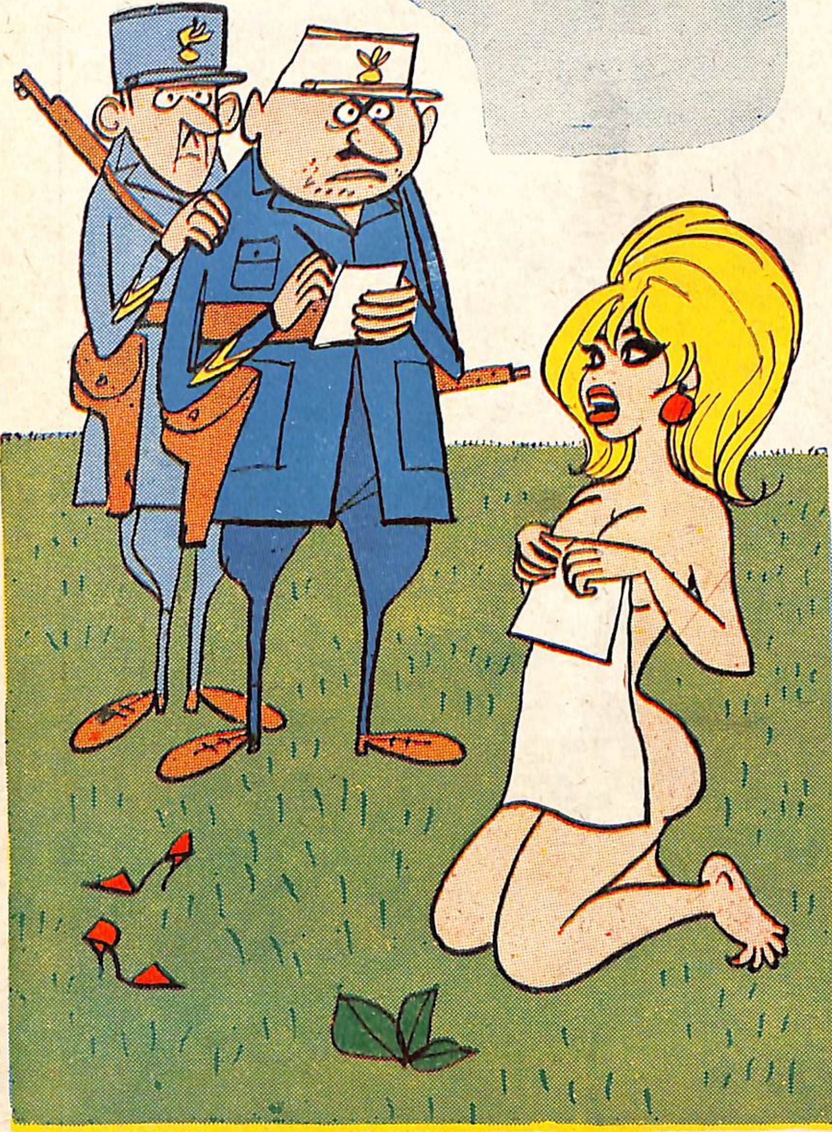

—AYYY... BU GECE DE ELİN NE KADAR SOĞUK!

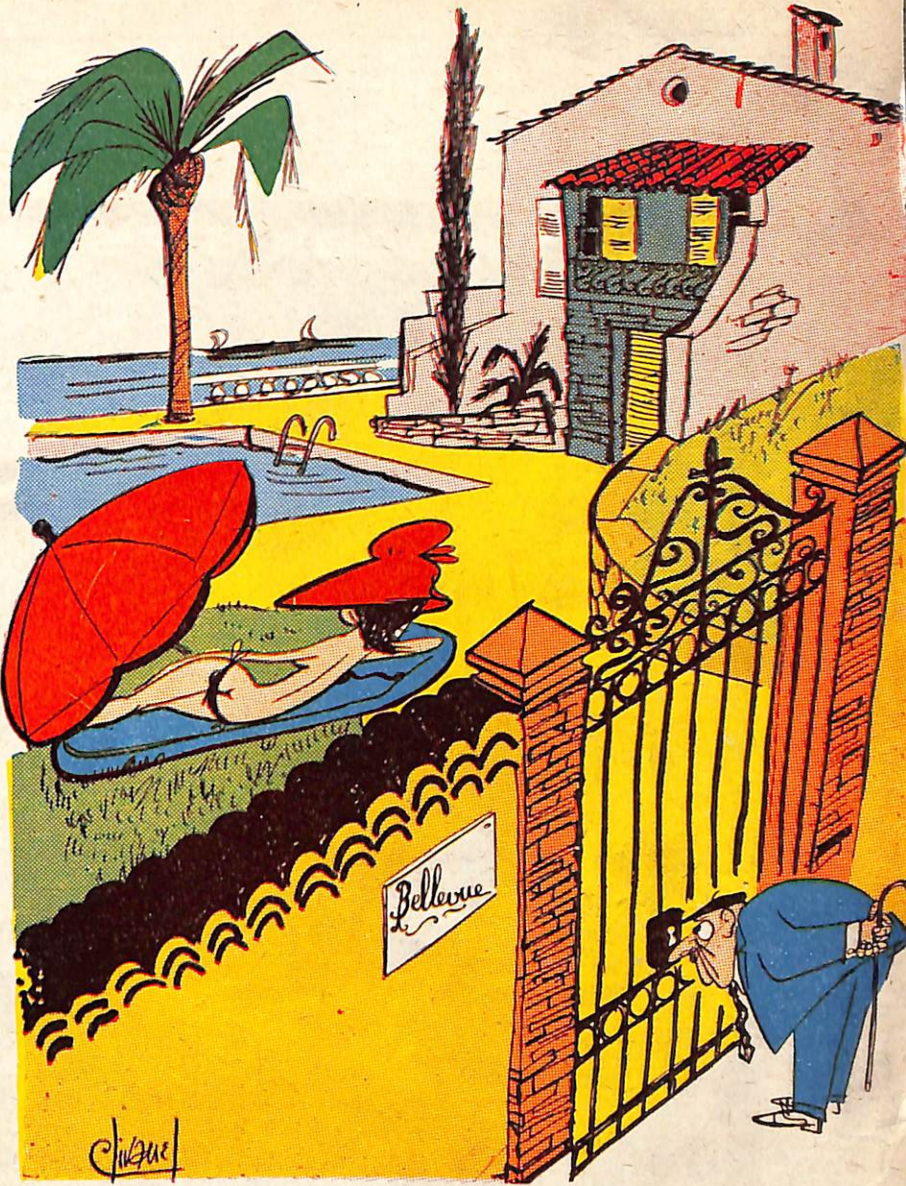

(Basın: 2674—A—1355—109)

Akbaba

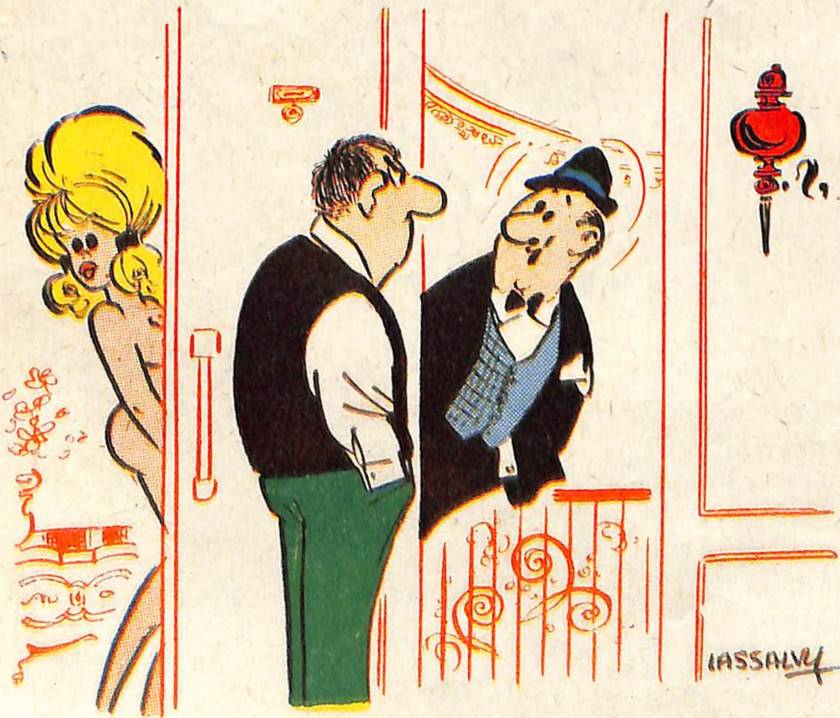

-GÖRDÜĞÜMÜZ GİBİ ZABIT TUTMAMIZ KANUN İCABIDIR BAYAN HAVLUYU GÖĞSÜNÜZDEN İNDİRİNİZ!

YAZISIZ...

LASSALVY

- AAA DEMİN KAPIYI ÇITIPITI SARIŞIN BİR KIZ AÇMIŞTI, NERDE O?

- YATAK ODANIZA KADAR KOŞACAĞIM.
- BİZİM ODAMIZ MORG DEĞİL AYOL!